



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ



VODOVODY KANALIZACE ČR 2021

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2021



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR

Zpracoval:

Odbor vodovodů a kanalizací

Ředitel odboru:

Ing. Jiří Duda

Sestavili:

Ing. Jiří Duda

Ing. Věra Bogdanova

Mgr. Jitka Pelikánová

Ing. Petra Šuráňová

Fotodokumentaci poskytli:

VaK Prostějov, a.s.

Obec Libnič

Město Vyšší Brod

Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech

Obec Oleško

Obec Přestavky

Obec Planá

Obec Žďár

Město Kasejovice

Obec Svatý Jan nad Malší

Fotografii na titulní straně poskytli:

VaK Prostějov, a.s.

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace:

© KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Neprodejné

ISBN 978-80-7434-667-5

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz

Praha 2022

**VODOVODY
KANALIZACE ČR
2021**

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2021

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ.....	4
2.1 Databáze VÚME a VÚPE	4
2.2 Infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací.....	5
3. CENY PROVODNÉ A PRO STOČNÉ	8
3.1 Právní rámec pro oblast cen	8
3.2 Porovnání cen pro vodné a cen pro stočné 2021	8
3.3 Vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u skupin vybraných subjektů.....	22
3.4 Cenová kontrola	27
3.5 Závěry k cenám	28
4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ	29
4.1 Reprezentanti různých provozovatelských modelů.....	29
5. INFORMACE.....	36
5.1 Souhrnné údaje o vodovodech	36
5.1.1 Kvalita pitné vody.....	40
5.2 Souhrnné údaje o kanalizacích	42
6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY.....	46
7. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2021	46
7.1 Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy	46
VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU	47

I. ÚVOD

Publikací Vodovody kanalizace ČR 2021 Ekonomika Ceny Informace naplňuje Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) úkoly, které jsou mu uloženy v § 29 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“).

V publikaci jsou zařazeny údaje ekonomického charakteru, které jsou základem pro porovnání vlastníků a provozovatelů jak v ceně, tak v jednotlivých nákladových položkách. Tento cíl se váže ke způsobu cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací. Cenovým regulačním orgánem v oblasti vodního hospodářství je výlučně Ministerstvo financí (dále jen „MF“), které zvolilo vzhledem k diferencovaným místním podmínkám formu věcného usměrňování cen. V oboru vodovodů a kanalizací to znamená stanovení závazných pravidel pro tvorbu a sjednávání cen.

Datovou základnu pro ekonomiku oboru vodovodů a kanalizací tvoří tzv. Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné za předchozí kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (dále jen „Porovnání V+S“). Tato Porovnání V+S za rok 2021 musí být na základě ustanovení § 36 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích zveřejňována na úředních deskách obcí a zaslána na MZe v termínu do 30. dubna 2022. Většina provozovatelů v rozhodujícím počtu poslala Porovnání V+S koncem dubna 2022, malá část drobných provozovatelů stále zaslala Porovnání V+S po stanoveném termínu. Situace v předávání údajů se však každým rokem zlepšuje mimo jiného i proto, že je tato zákonná povinnost v součinnosti s krajskými úřady vyžadována a rovněž ze strany odběratelů vzrostlo výrazně povědomí o základních principech tvorby ceny pro vodné a stočné, a tím i požadování dokumentů „Kalkulace V+S“ a následně „Porovnání V+S“.

Zákon o vodovodech a kanalizacích mimo jiné také vymezil systém odpovědnosti v oboru vodovodů a kanalizací. Naplnění tohoto systému by nebylo možné bez evidence infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací s uvedením jejich vlastníků a provozovatelů. Tuto evidenci tvoří systém Vybraných údajů majetkové evidence (dále jen „VÚME“) a Vybraných údajů provozní evidence (dále jen „VÚPE“). Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá vlastníkům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu každoročně do 28. února následujícího roku zaslat vodoprávní úřadům ve stanovené elektronické podobě a stanoveném formátu údaje VÚME a VÚPE. Z VÚME a VÚPE, předaných od vlastníků vodovodů a kanalizací, zpracuje příslušný vodoprávní úřad údaje za celý územní obvod a má povinnost je předat MZe v elektronické podobě nejpozději do 31. března. Ve stanoveném termínu však MZe obdrželo zpracované údaje pouze od 132 z 206 vodoprávních úřadů, poslední vodoprávní úřad zaslal po několika výzvách údaje za svůj obvod 15. června 2022. Závěrečné doplnění dat VÚME a VÚPE, ať už se jednalo o opravu dat nebo doplnění chybějících údajů o majetku, popřípadě odůvodnění chyb bylo provedeno 26. července 2022.

V únoru 2015 byl příkazem ministra zemědělství zřízen v rámci úseku vodního hospodářství MZe odbor hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK. Jedním z jeho úkolů je prohloubení a rozvíjení dosavadní analytické činnosti v oboru vodovodů a kanalizací a rovněž posílení kontrolní činnosti. V souvislosti s tímto Vás prostřednictvím této ročenky informujeme, že se nad rámec zde uvedených informací připravuje vydání šesté samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR za rok 2020 a na začátku příštího roku také uveřejnění sedmé samostatné zprávy o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR. Obě tyto zprávy budou uveřejněny na webových stránkách MZe. Rovněž tak i zprávy za předchozí období jsou na webových stránkách MZe volně dostupné.

Hlavními cíli nastaveného posílení regulace oboru jsou dohled nad dlouhodobou udržitelností sektoru vodovodů a kanalizací, zlepšení ochrany odběratelů a zvýšení transparentnosti tvorby a regulace cen pro vodné a stočné, kontrolní činnosti a dohledu u subjektů oboru vodovodů a kanalizací, analýza a vyhodnocení podnětů od ostatních regulačních subjektů včetně zajištění činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací. Výstupy z činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací MZe pravidelně uveřejňuje na svých webových stránkách v části věnované vodovodům a kanalizacím.

2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ

2.1 DATABÁZE VÚME A VÚPE

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost každoročně předávat VÚME a VÚPE na vodoprávní úřady, v jejichž územní působnosti se majetek nachází. Následně tato data vodoprávní úřady předávají na MZe, kde jsou importována do společné databáze, kontrolována a tříděna. Data VÚME a VÚPE zajišťují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Významným odlišením od údajů ČSÚ je především vymezení odpovídající územnímu členění podle působnosti vodoprávních úřadů.

Hodnota majetku ve VÚME za rok 2021 se uvádí v reprodukčních pořizovacích cenách roku 2020 v souladu s Metodickým pokynem MZe čj.: I4000/2020-15132-I pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „metodický pokyn“). Ceny uvedené v tomto metodickém pokynu obsahují daň z přidané hodnoty (DPH) ve výši 21 % podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a plátcí DPH, kteří mají nárok na odpočet DPH podle tohoto metodického pokynu, snižují výslednou cenu o DPH.

Tabulka 2.1.1 Počet vlastníků a provozovatelů VaK evidovaných z dat VÚME a VÚPE

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Index % 2021/2020
Vlastníci	6 433	6 668	6 795	6932	7 480	7729	7897	102,2
Provozovatelé	2 745	2 853	2 878	2941	2 992	3041	3067	100,8

Pramen: MZe

Nárůst počtu vlastníků v roce 2021 oproti roku 2020 o 168 je způsoben výstavbou nové vodohospodářské infrastruktury a rovněž zvýšenou aktivitou MZe při zajišťování jejich evidence. Nárůst byl zaznamenán i v počtu provozovatelů, konkrétně o 26.



Konice – vodovod, přiváděcí řad VDJ Štarnov – Konice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 7,053 mil. Kč

2.2 INFRASTRUKTURNÍ MAJETEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Tabulka 2.2.1 Počty evidovaných majetků v jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku v letech 2015–2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Index 2021/2020%
Vodovodní řady	15 274	15 612	15 965	16 232	16 406	16 642	16 791	100,9
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	3 726	3 757	3 871	3 944	4 126	4 168	4 210	101,0
Kanalizační stoky	8 260	8 543	8 626	8 764	8 932	9 127	9 267	101,5
Čistírny odpadních vod	2 956	3 066	3 091	3 166	3 230	3 288	3 340	101,6
Celkem	30 216	30 978	31 553	32 106	32 694	33 225	33 608	101,2

Pramen: MZe

Celkem bylo v roce 2021 evidováno 33 608 majetků, což je o 383 majetků více než v roce 2020 a o 3 392 více než v roce 2015. Čistíren odpadních vod bylo v roce 2021 evidováno o 52 více než v roce 2020, počet staveb pro úpravu vody a vodní zdroje bez úpravy vzrostl meziročně o 42. Největší celkový nárůst je evidován za vodovodní řady, kdy oproti roku 2020 došlo k navýšení o 149 majetků, počet majetků ve skupině kanalizačních stok se zvýšil o 140.

Pro pořízení Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „PFO“) je základním údajem hodnota infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací v reprodukční pořizovací ceně, což umožňuje zpracování těchto plánů v reálném rámci včetně průmětů do cen. Dne 24. 9. 2020 nabyl účinnosti metodický pokyn čj.: 14000/2020-15132-1, proto se při zpracování údajů za rok 2021 stejně jako za rok 2020 postupovalo podle tohoto pokynu. Vzhledem ke skutečnosti, že nedošlo k přecenění majetků u značné části vlastníků vodohospodářské infrastruktury, byla těmto vlastníkům začátkem letošního roku zaslána výzva na přecenění majetků uvedených ve VÚME za rok 2020. Jednalo se o přecenění 1 692 majetků vodovodů, 646 majetků staveb pro úpravu a zdroje bez úpravy, 1 567 majetků kanalizací a 696 majetků čistíren odpadních vod.

V souladu s § 13 odst. 3 vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích (dále jen „vyhláška č. 428/2001 Sb.“) je nutné provést aktualizaci PFO v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce, kdy došlo ke změně hodnoty majetku vlastníka podle VÚME o více než 10 %. V této souvislosti byla aplikace MPVaK již v roce 2020 doplněna o novou funkci pro zpracování PFO. I když není povinností vlastníka prostřednictvím IS MPVaK předávat PFO, v roce 2021 bylo v této aplikaci zpracováno a následně předáno 248 PFO.

Tabulka 2.2.2 Hodnota infrastrukturního majetku v jednotlivých skupinách v letech 2020 a 2021 v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH v mil. Kč

Druh infrastrukturního majetku	2020	2021
Vodovodní řady	514 694	562 171
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	97 838	106 747
Kanalizační stoky	597 250	614 890
Čistírny odpadních vod	166 497	182 979
Celkem	1 376 279	1 466 787

Pramen: MZe

Tabulka 2.2.3 Infrastrukturní majetek v délkách (km) a počtech (ks) v jednotlivých skupinách a jejich meziroční změna v letech 2020 a 2021

	2020	2021	Rozdíl 2021–2020
Vodovodní řady (km)	80 912	81 379	467
z toho v daném roce obnoveno	451	621	170
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy (ks)	4 168	4 210	42
Kanalizační stoky (km)	52 067	52 690	623
z toho v daném roce obnoveno	412	334	-78
Čistírny odpadních vod (ks)	3 288	3 340	52

Pramen: MZe

V souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. jsou v rámci VÚME vykazovány délky obnovených vodovodních řadů a kanalizačních stok. V případě vodovodních řadů se jedná o 621 km (tj. 0,76 % z celkové délky vykazovaných vodovodních řadů), které byly v roce 2021 obnoveny. V případě kanalizací se jedná o 334 km obnovených kanalizačních stok (tj. 0,63 % z celkové délky vykazovaných kanalizačních stok).

Tabulka 2.2.4 Podíl hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2021 v ČR

	Délka	Hodnota*	Průměrná hodnota
	km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Vodovodní řady	81 379	562 170 938	6 908
Vodovodní řady v přepočtených km	83 195	562 170 938	6 757
Kanalizační stoky	52 690	614 890 459	11 670

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH.

Po zahrnutí koeficientu nárůstu cen dle metodického pokynu lze konstatovat, že údaje o hodnotě majetku uvedené v tabulce 2.2.4 odpovídají metodickému pokynu.

Údaj „přepočtené km“ vyjadřuje sjednocení různých profilů vodovodních řadů ve vazbě na omočený obvod do jedné velikostní kategorie (DN 150) a slouží k objektivizaci vykazovaných ztrát pitné vody v trubní síti.

Tabulka 2.2.5 Hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2021 u 3 největších vlastníků a zbytku ČR

Vlastník infrastruktury	Druh infrastruktury	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
		km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Severočeská vodárenská společnost, a. s.	Vodovodní řady	8 838,6	58 284 630	6 594,3
	Kanalizační stoky	3 744,3	51 703 300	13 808,6
Hlavní město Praha	Vodovodní řady	3 554,8	54 551 832	15 346,1
	Kanalizační stoky	3 702,2	88 517 258	23 909,3
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	Vodovodní řady	4 361,2	30 154 828	6 914,3
	Kanalizační stoky	1 282,6	16 143 709	12 587,1
Zbytek ČR (bez výše uvedených)	Vodovodní řady	64 624,4	419 179 648	6 486,4
	Kanalizační stoky	43 960,9	458 526 192	10 430,3

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH. Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. nevlastní infrastrukturní majetek Statutárního města Ostrava a některých dalších měst a obcí v regionu.

Z tabulek 2.2.4 a 2.2.5 je zřejmé, že Hlavní město Praha jako vlastník vodovodů a kanalizací výrazným způsobem ovlivňuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů a kanalizačních stok. Republikovému průměru u vodovodů pro veřejnou potřebu se svým majetkem resp. jeho průměrnou hodnotou blíží Severočeská vodárenská společnost, a. s. a Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. Hlavní město Praha výrazně převyšuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů i kanalizačních stok oproti zbytku ČR. Zbytek vlastníků v ČR má hodnoty u vodovodních řadů a kanalizačních stok pod republikovým průměrem.



Libnič – čistírna odpadních vod - spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,904 mil. Kč

Tabulka 2.2.6 Seznam 25 největších vlastníků infrastrukturního majetku s uvedením hodnoty majetku v členění po jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku

	Vlastník	Celkem	Přiváděcí řady a rozvodné vodovodní sítě	Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	Přiváděcí stoky a stokové sítě	Čistírný odpadních vod
1.	Hlavní město Praha (PVK, a. s.)	178 587 915	54 551 832	8 758 387	88 517 258	26 760 437
2.	Severočeská vodárenská společnost a. s.	131 633 783	58 284 630	9 484 574	51 703 300	12 161 279
3.	SmVaK Ostrava a. s.	63 955 980	30 154 828	9 340 117	16 143 709	8 317 326
4.	Statutární město Brno	40 717 908	13 949 000	508 285	26 260 623	X
5.	Statutární město Ostrava	31 577 729	8 610 101	1 264 210	16 377 157	5 326 262
6.	Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	25 636 138	10 242 190	4 411 982	8 386 329	2 595 638
7.	Vodárny Kladno – Mělník, a. s.	23 157 655	13 090 035	570 587	7 548 299	1 948 733
8.	VODA Želivka, a. s.	22 759 299	10 350 647	12 408 652	X	X
9.	Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.	18 451 851	6 421 505	1 888 001	7 926 561	2 215 784
10.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	17 876 389	7 105 896	1 166 484	6 497 876	3 106 132
11.	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	15 445 004	6 207 597	X	9 237 407	X
12.	CHEVAK Cheb, a. s.	14 147 817	4 645 296	2 549 166	5 418 600	1 534 755
13.	Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	14 118 096	6 227 859	703 290	5 955 542	1 231 404
14.	Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s.	14 030 069	6 255 514	2 328 701	3 740 682	1 705 173
15.	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	13 466 791	5 293 242	2 529 634	4 147 465	1 496 449
16.	Město Olomouc	12 448 793	3 212 659	X	7 392 677	1 843 458
17.	Slovácké vodárny a kanalizace Uh. Hradiště a. s.	12 318 617	4 950 322	980 920	5 469 115	918 259
18.	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	11 934 307	5 557 194	546 080	4 333 923	1 497 109
19.	Statutární Město České Budějovice	11 542 800	2 897 664	222 666	5 601 467	2 821 003
20.	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	10 858 057	4 490 111	946 907	4 047 298	1 373 741
21.	VaK Břeclav, a. s.	10 738 289	4 732 748	1 503 191	3 209 699	1 292 651
22.	Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko	10 557 230	4 525 737	1 318 548	3 582 757	1 130 188
23.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	10 151 791	5 307 483	103 173	3 346 659	1 394 476
24.	VODOVODY A KANALIZACE, svazek obcí se sídlem v Třebíči	9 947 217	4 103 245	718 211	4 026 066	1 099 695
25.	Jihočeský vodárenský svaz	9 930 161	6 632 613	3 297 548	X	X

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách podle metodického pokynu vč. DPH.

3. CENY PRO VODNÉ A PRO STOČNÉ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC PRO OBLAST CEN

Oblast cen pro vodné a pro stočné se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 526/1990 Sb.“) a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb. Tvorba cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb. Jedním z případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože vodovody i kanalizace patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami. Tento seznam vydává pro každý rok podle zákona č. 526/1990 Sb. MF rozhodnutím (výměrem), který je zveřejněn v Cenovém věstníku. Konkrétně pro rok 2021 byl vydán výměr MF č. 01/2021 ze dne 7. prosince 2020, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (Cenový věstník částka 18 ze dne 7. prosince 2020). Předmětem věcného usměrňování cen jsou podle výměru MF následující komodity:

- pitná voda dodávaná odběratelům,
- pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná,
- odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V souladu s platnými právními předpisy lze do ceny pro vodné a stočné promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží doložitelné z účetnictví, přiměřený zisk, daň a případně uplatněné clo podle jiných právních předpisů, není-li dále stanoveno jinak. Zpracovatelé Porovnání V+S jsou podle § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. povinni vykazovat veškeré skutečné náklady spojené s provozováním vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a nesmí tyto náklady přenášet na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu či kanalizace pro veřejnou potřebu. Na druhou stranu mají subjekty zmocněné k úplatě vodného a stočného možnost dotovat cenu pro vodné a stočné z jiných zdrojů. Toto je častý případ především u obcí, které si provozování vodohospodářské infrastruktury zajišťují ve vlastní režii a snaží se o zachování nižší ceny pro vodné a stočné tím, že cenu dotují z obecního rozpočtu. V takovém případě pak kalkulace musí být zpracována s ohledem na tuto skutečnost a výsledná cena pro vodné a stočné musí odpovídat ceně, která bude odběratelům skutečně fakturována. Částka, kterou bude výsledná cena pro vodné a stočné dotována, se uvede do položky „Kalkulační zisk“ (řádek 13 tabulky č. 2) se záporným znaménkem, tedy jako ztráta. Tímto způsobem se sníží celkové náklady, a při vydělení celkovým množstvím vody fakturované, je vypočtena cena, která bude odběratelům skutečně fakturována.

Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množstevní položky a jejich podíl při výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné se provádí podle příloh č. 19 a 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb.

3.2 POROVNÁNÍ CEN PRO VODNÉ A CEN PRO STOČNÉ 2021

Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 36 odst. 5 ukládá vlastníkovu vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovateli, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, povinnost nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S.

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích upraví vlastník a provozovatel svá práva a povinnosti písemnou dohodou, jejíž součástí má být i určení, kdo má právo na úplatu vodného a stočného, a tudíž se stává příjemcem – subjektem povinným k zaslání Porovnání V+S na MZe. Jiný případ nastane, pokud se vlastník s provozovatelem dohodne, že právo vybírat vodné a stočné od odběratelů si ponechá vlastník. Samotné odběratelské Porovnání V+S ceny pro vodné nebo stočné (cena, která je odběratelům skutečně fakturována) zasílá na MZe vlastník, který má v souladu s právními předpisy právo zahrnout do kalkulace celkových nákladů mj. prostředky, které platí provozovateli za poskytnuté služby. Obsah a rozsah Porovnání V+S jsou stanoveny v příloze č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Za rok 2021 bylo na MZe předáno celkově 4 929 Porovnání V+S. Přehled počtu jednotlivých Porovnání V+S zpracovaných v aplikaci VSVaK za rok 2021 uvádí tabulka 3.2.1. Z tabulky je patrné, že na MZe bylo v aplikaci VSVaK zpracováno 4 121 různých cen pro odběratele a 488 cen pro vodu předanou a převzatou.

Tabulka 3.2.1 Přehled zaslanych Porovnání V+S za rok 2021

Porovnání V+S	Odběratelská Porovnání V+S		Provozovatelská Porovnání V+S	
	Jednotné	Dílčí	Jednotné	Dílčí
Počet	2 557	1 564	160	328
Celkem	4 384		545	

Přehled údajů uváděných v souboru údajů VSVaK a VÚPE (MPVaK) u Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované pitné vody a Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2021 podle VÚPE uvádí tabulky 3.2.2 a 3.2.3.

Tabulka 3.2.2 Skupina 50 podle množství fakturované pitné vody v roce 2021

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda fakturovaná		Cena pro vodné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)	dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	75,283	75,285	49,78
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	53,341	53,720	48,81
3	SmVaK Ostrava a. s.	45193665	32,583	32,424	43,54
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,862	23,858	40,30
5	ČEVAK a. s.	60849657	23,543	23,539	40,89
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	20,764	20,626	50,15
7	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ a. s.	61859575	17,468	17,468	40,05
8	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	15,430	15,384	37,35
9	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	12,556	12,489	56,37
10	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,000	11,996	57,22
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,460	8,376	43,67
12	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,268	7,298	45,30
13	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,076	7,093	44,36
14	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	6,255	6,172	37,00
15	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,684	5,866	50,54
16	I.SčV, a. s.	47549793	5,357	5,379	44,74
17	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	5,337	5,325	38,86
18	VaK Břeclav, a. s.	49455168	5,283	5,276	45,40
19	Slovácké vodárny a kanalizace a. s.	49453866	4,947	4,973	39,60
20	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,741	4,809	45,35
21	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	4,346	4,347	48,39
22	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	4,111	4,203	36,50
23	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,836	4,056	33,66
24	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	3,807	3,806	42,00
25	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,698	3,663	40,40
26	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	3,292	3,602	38,14
27	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,359	3,359	46,19
28	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	3,287	3,286	38,71
29	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,274	3,276	38,62
30	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,204	3,203	46,97
31	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	2,989	3,065	37,50
32	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	3,044	3,052	43,15
33	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,988	2,894	43,79
34	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,772	2,786	38,61
35	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	2,411	2,513	50,05
36	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,490	2,427	49,82
37	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	8303088	2,340	2,340	47,85
38	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,100	2,170	32,97
39	VaK Bruntál a. s.	47675861	1,873	1,855	37,81
40	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,804	1,819	44,19
41	AQUA SERVIS, a. s. Rychnov nad Kněžnou	60914076	1,776	1,772	39,01
42	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	2,166	1,712	37,38
43	ENERGOAQUA a. s.	15503461	0,087	1,661	28,45
44	STAVOKOMPLET spol. s. r. o.	47052945	1,627	1,635	43,52
45	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,426	1,426	43,03
46	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,397	1,395	22,90
47	VHS Čerlinka, s. r. o.	47150904	1,217	1,208	28,65
48	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,448	1,158	35,91
49	TS STRAKONICE	25156888	1,048	1,053	58,64
50	Pelhřimovská vodárenská	4605683	1,254	1,038	37,95
	Celkem		421,709	423,132	45,26

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.2 uvádí u Skupiny 50 množství fakturované pitné vody podle VSVaK i VÚPE. Skupina 50 představuje podíl 87,23 % z celkového množství fakturované vody pitné (485,060 mil. m³ za rok 2021), přičemž první tři provozovatelé fakturují 161,429 mil. m³, tj. 33,28 % z celkového množství (vychází se z údajů VÚPE). Oproti roku 2020 se v roce 2021 podíl fakturované pitné vody u Skupiny 50 snížil o 0,77 %.

V ukazateli voda pitná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. voda fakturovaná pitná přímým odběratelům celkem (VÚPE) se vykazuje skutečné množství vody v daném roce dodané odběratelům, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Pitná voda předaná je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Důvody k vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE se MZe cíleně zabývá.

Tabulka 3.2.3 Skupina 50 podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2021

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda odpadní			Cena pro stočné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]			[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)		dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
			Voda fakturovaná splašková	Voda fakturovaná srážková	Voda vypouštěná do stokové sítě bez zpoplatněných vod srážkových	
1	2	3	4	5	6	7
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	75,288	9,384	74,939	42,57
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	43,949	6,326	45,073	46,45
3	SmVaK Ostrava a. s.	45193665	25,499	0,004	21,981	38,68
4	ČEVAK a. s.	60849657	23,063	5,991	23,322	34,98
5	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	22,909	4,329	22,905	37,29
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	18,078	2,320	16,598	43,27
7	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ a. s.	61859575	15,028	3,692	15,773	42,65
8	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	14,343	0,000	15,382	39,61
9	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,406	2,168	12,345	35,61
10	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	7,634	0,922	7,546	33,94
11	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	7,033	0,856	7,007	41,72
12	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	6,411	1,375	6,424	45,00
13	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	6,024	1,551	5,946	45,93
14	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	4,783	0,806	4,799	41,62
15	I.SčV, a. s.	47549793	4,779	1,142	4,971	36,01
16	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	4,731	1,132	4,734	43,54
17	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,539	1,131	5,087	33,73
18	Slovácké vodárny a kanalizace a. s.	49453866	4,355	1,299	4,360	37,73
19	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	4,124	0,417	4,084	39,37
20	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	4,123	1,463	4,213	33,74
21	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,653	0,203	3,772	44,82
22	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	3,619	0,885	3,651	43,27
23	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,530	1,260	3,719	39,20
24	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,528	0,693	3,750	41,62
25	VaK Břeclav, a. s.	49455168	3,018	0,475	3,498	49,70
26	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	2,924	0,439	2,930	38,11
27	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	2,478	0,799	2,486	40,88
28	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	2,457	0,786	2,457	41,28
29	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,415	0,472	2,673	39,32
30	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s	48173002	2,406	0,719	2,406	32,35
31	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	2,404	0,737	2,065	36,43

32	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	2,359	0,617	2,350	32,39
33	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,325	0,511	2,366	25,42
34	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,237	0,636	2,260	38,57
35	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,160	0,389	2,278	41,07
36	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	8303088	2,002	0,339	2,002	43,58
37	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,892	0,426	1,898	31,89
38	STAVOKOMPLET spol. s. r. o.	47052945	1,824	0,353	1,831	42,51
39	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	1,614	0,271	1,637	41,43
40	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	1,463	0,315	1,464	44,28
41	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	1,462	0,352	1,472	41,97
42	VHS Čerlinka s. r. o.	47150904	1,377	0,079	1,361	31,92
43	Pelhřimovská vodárenská	4605683	1,348	0,339	1,412	33,33
44	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,299	0,216	1,351	38,78
45	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,238	0,230	1,237	28,00
46	VaK Zápy, s. r. o.	47544511	1,174	0,038	1,284	39,70
47	TS STRAKONICE	25156888	1,168	0,410	1,171	35,72
48	AQUA SERVIS, a. s. Rychnov nad Kněžnou	60914076	1,066	0,254	1,015	39,90
49	VODOVODY spol. s r.o	62062948	0,905	0,258	0,947	31,74
50	VaK Bruntál a. s.	47675861	0,838	0,222	1,954	37,54
	Celkem		371,285	60,031	372,186	40,50

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.3 uvádí u Skupiny 50 resp. u 50 největších provozovatelů řazených sestupně podle množství fakturované vody splaškové, s uvedením množství vody fakturované srážkové a množství vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových podle VSVaK i VÚPE. Rozdíly při porovnání sloupců 4 a 6 mohou být způsobeny také tím, že někteří provozovatelé do sloupce 6 zahrnují i vody balastní, popřípadě jsou způsobeny rozdílem u předávaných dat.

Skupina 50 stanovená podle množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě (bez vod srážkových) v roce 2021 uvedených v tabulce 3.2.3, představuje 73,52 % podíl z celkového množství vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových (506,257 mil. m³), přičemž první tři provozovatelé fakturují 141,993 mil. m³, tj. 28,05 % z celkového množství (vychází se z údajů a řazení dle VÚPE tab. 3.2.3 sloupce č. 6). Oproti roku 2020 se v roce 2021 podíl odpadních vod vypouštěných do stokové sítě (bez vod srážkových) u Skupiny 50 zvýšil o 0,36 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů se zvýšil o 2,15 %.

V ukazateli voda odpadní odváděná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. vypouštěné odpadní vody fakturované do stokové sítě celkem (VÚPE), se vykazuje skutečné množství vypouštěných odpadních vod fakturovaných odběratelům v daném roce, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Do tohoto ukazatele se nezahrnují vody srážkové (ať už se jedná o srážkové vody fakturované či nefakturované). Odpadní voda převzatá je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Z tohoto důvodu se vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE bude ministerstvo dále zabývat.

Údaje o nejnižších, nejvyšších a průměrných cenách pro vodné a stočné za rok 2021 uvádí tabulka 3.2.4.

Tabulka 3.2.4 Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2021 u skupiny 50 dle ISVSVaK

Ukazatel	Jednotka	Řádek	Voda pitná		Voda odpadní	
			(bez DPH)	(s DPH)*	(bez DPH)	(s DPH)
Vážený průměr	Kč · m ⁻³	1	45,26	49,79	40,50	44,55
	%		100,00		100,00	
Minimální hodnota	Kč · m ⁻³	2	11,00	12,10	3,09	3,40
	% z ř. 1		24,30		7,63	
Maximální hodnota	Kč · m ⁻³	3	88,63	97,49	120,72	132,79
	% z ř. 1		195,82		298,07	

Pramen: MZe

Poznámka: Provozovatelé skupiny 50 neuplatňují pro všechny provozovaný majetek solidární cenu. Uvedené nejvyšší a nejvyšší ceny se vztahují pouze k části území resp. pouze k některým, danými provozovateli provozovaným, vodovodům a kanalizacím.

Tabulka 3.2.5 udává přehled cen pro vodné a stočné od roku 1994, z níž je patrný trend jejich stálého zvyšování. Z tabulky je dále zřejmé, že mezi zvyšováním ceny pro vodné a stočné a inflací se nejedná o růst v přímé korelaci.

Tabulka 3.2.5 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné včetně indexů meziročního růstu cen

Rok	Spotřebitelské ceny ^{*)}	Spotřebitelské ceny ^{**)}	Ceny pro vodné		Ceny pro stočné		Celkem (vodné + stočné)	
	Index	Bazický index podle klasifikace COICOP (bydlení, voda, energie, paliva)	Cena	Index	Cena	Index	Cena	Index
	%	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%
1994	10,0	–	9,46	23,7	7,25	24,4	16,71	24,0
1995	9,1	26,2	10,67	12,8	8,55	17,9	19,22	15,0
1996	8,8	29,4	11,93	11,8	9,81	14,7	21,74	13,1
1997	8,5	34,9	13,41	12,4	11,22	14,4	24,63	13,3
1998	10,7	45,7	15,11	12,7	12,42	10,7	27,53	11,8
1999	2,1	49,8	16,74	10,8	14,02	12,9	30,76	11,7
2000	3,9	54,0	17,93	7,1	15,05	7,3	32,98	7,2
2001	4,7	59,4	19,11	6,6	15,96	6,0	35,07	6,3
2002	1,8	63,0	20,45	7,0	17,20	7,8	37,65	7,4
2003	0,1	64,2	21,56	5,4	18,21	5,9	39,77	5,6
2004	2,8	66,4	22,76	5,6	19,39	6,5	42,15	6,0
2005	1,9	69,2	23,94	5,2	20,56	6,0	44,50	5,6
2006	2,5	73,5	24,65	3,0	21,38	4,0	46,03	3,4
2007	2,8	76,0	26,59	7,9	22,67	6,0	49,26	7,0
2008	6,3	83,8	28,86	8,5	24,79	9,4	53,65	8,9
2009	1,0	89,9	30,90	7,1	26,63	7,4	57,53	7,2
2010	1,5	91,5	32,91	6,5	28,72	7,8	61,63	7,1
2011	1,9	93,9	33,88	2,9	30,69	6,9	64,57	4,8
2012	3,3	98,7	38,29	13,0	33,42	8,9	71,71	11,1
2013	1,4	100,4	40,79	6,5	35,72	6,9	76,51	6,7
2014	0,4	99,0	41,80	2,5	36,75	2,9	78,55	2,7
2015	0,3	100,0	42,95	2,8	37,65	2,4	80,60	2,6
2016	0,7	100,6	43,71	1,8	39,32	4,4	83,03	3,0
2017	2,5	102,3	44,38	1,5	39,92	1,5	84,30	1,5
2018	2,1	105,3	45,26	2,0	40,37	1,1	85,63	1,6
2019	2,8	110,9	46,52	2,8	41,64	3,1	88,16	3,0
2020	3,2	111,8	47,07	1,2	42,12	1,2	89,19	1,2
2021	3,8	117,3	49,79	6,3	44,55	5,8	94,34	6,1

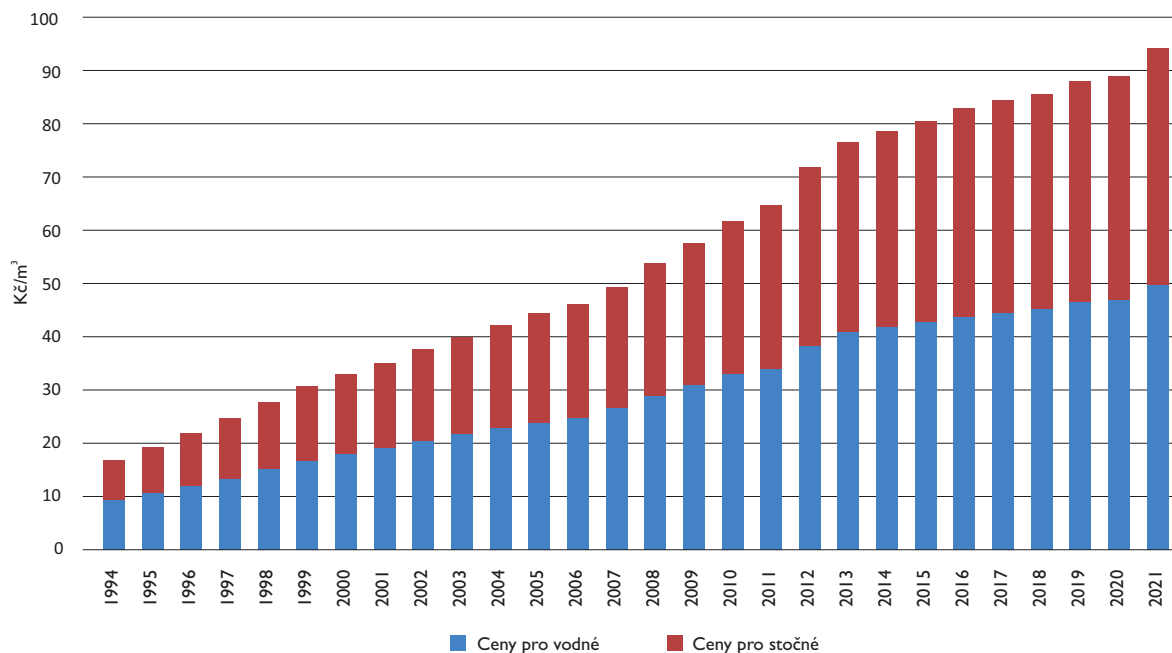
Pramen: MZe a ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen.

Poznámka: ^{**)} Od ledna 2017 ČSÚ nově zavedl časovou řadu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100. Z této časové řady jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Poznámka: Všechny ceny jsou uvedeny s DPH.

Graf 3.2.1 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné v letech 1994–2021



Pramen: MZe

Při porovnání průměrných cen pro vodné a stočné v jednotlivých krajích České republiky, jak je uvedeno v tabulce 3.2.6, je patrné, že nejvyšší ceny pro vodné a stočné byly v roce 2021 v Libereckém kraji (94,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 103,95 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Ústeckém kraji (94,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 103,73 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Hl. m. Praze (92,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 101,29 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné v Libereckém kraji převyšovala celorepublikový průměr o 14,82 %, v Ústeckém kraji o 14,58 % a v hl. m. Praze o 12,15 %.

Naopak nejnižší ceny pro vodné a stočné byly evidovány v Jihočeském kraji (72,70 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 79,97 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Kraji Vysočina (73,10 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 80,41 Kč · m⁻³ včetně DPH), a v Olomouckém kraji (74,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 81,95 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné byla nižší než celorepublikový průměr v Jihočeském kraji o 11,66 %, v Kraji Vysočina o 11,18 % a v Olomouckém kraji o 9,48 %.

K největšímu meziročnímu zvýšení průměrných cen pro vodné a stočné v období 2020 – 2021 došlo v Hl. m. Praze (o 8,30 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 9,88 %), ve Středočeském kraji (o 3,90 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 4,77 %) a v Jihomoravském kraji (o 4,60 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 6,01 %). Ve stejném období se nejnižší nárůst průměrných cen pro vodné a stočné projevil v Jihočeském kraji (o 2,60 Kč · m⁻³, tj. o 3,71 %).

Při srovnání oddělených položek byla nejvyšší cena pro vodné zaznamenána v Ústeckém kraji (48,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 53,68 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Libereckém kraji (48,10 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 52,91 Kč · m⁻³ včetně DPH), naopak nejnižší cena pro vodné byla vykazována v Olomouckém kraji (37,10 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 40,81 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Pardubickém kraji (39,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 43,34 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Královéhradeckém kraji (39,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 42,90 Kč · m⁻³ včetně DPH).

K největšímu růstu průměrných cen vodného včetně DPH došlo mezi roky 2020 a 2021 v Jihomoravském kraji (o 2,42 Kč · m⁻³, tj. o 5,58 %), ve Středočeském kraji (o 2,20 Kč · m⁻³, tj. o 4,43 %) a v Plzeňském kraji (o 2,75 Kč · m⁻³, tj. o 5,73 %). K poklesu cen v tomto období pro vodné včetně DPH nedošlo v žádném kraji.

Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla zjištěna v Libereckém kraji (46,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 51,04 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Ústeckém kraji (45,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 50,05 Kč · m⁻³ včetně DPH). Oproti tomu nejnižší průměrnou cenu pro stočné hradili odběratelé v Kraji Vysočina (31,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 34,43 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Jihočeském kraji (32,20 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 35,42 Kč · m⁻³ včetně DPH).

Průměrné ceny pro stočné včetně DPH se mezi roky 2020 a 2021 nejvíce zvýšily v hl. m. Praze (o 3,72 Kč · m⁻³, tj. o 8,72 %) a v Jihomoravském kraji (o 2,64 Kč · m⁻³, tj. o 6,45 %). K poklesu průměrných cen v tomto období pro stočné včetně DPH nedošlo v žádném kraji.

Tabulka 3.2.6 Průměrné realizované ceny pro vodné a stočné v krajích za rok 2021 (bez DPH a s DPH), stav k 31. 12. 2021

Území, kraj	Cena pro vodné (bez DPH)	Cena pro vodné (s DPH)	Cena pro stočné (bez DPH)	Cena pro stočné (s DPH)	Cena pro vodné a stočné (bez DPH)	Cena pro vodné a stočné (s DPH)
	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³
Hl. město Praha	49,90	54,89	42,40	46,40	92,30	101,29
Středočeský	47,10	51,81	38,50	42,35	85,60	94,16
Jihočeský	40,50	44,55	32,20	35,42	72,70	79,97
Plzeňský	46,10	50,71	33,20	36,52	79,30	87,23
Karlovarský	43,60	47,96	39,10	43,01	82,60	90,97
Ústecký	48,80	53,68	45,50	50,05	94,30	103,73
Liberecký	48,10	52,91	46,40	51,04	94,50	103,95
Královéhradecký	39,00	42,90	38,40	42,24	77,40	85,14
Pardubický	39,40	43,34	40,00	44,00	79,40	87,34
Vysočina	41,80	45,98	31,30	34,43	73,10	80,41
Jihomoravský	41,60	45,76	39,60	43,56	81,20	89,32
Olomoucký	37,10	40,81	37,40	41,14	74,50	81,95
Zlínský	40,10	44,11	34,90	38,39	75,00	82,50
Moravskoslezský	39,90	43,89	36,30	39,93	76,20	83,82
Česká republika	43,80	48,18	38,50	42,35	82,30	90,53

Pramen: ČSÚ



Vyšší Brod – úprava vody, doplnění membrán – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,629 mil. Kč

Tabulky 3.2.7 a 3.2.8 udávají souhrnné ukazatele z Porovnání V+S za rok 2021 pro vodu pitnou a vodu odpadní včetně rozdílů a indexů charakterizujících odchylky skutečnosti od kalkulace. Indexy, vyjádřené jako podíly skutečnosti a kalkulace, vykazují v obou tabulkách některé výraznější disproporce. U porovnání pro vodu pitnou je zajímavý rozdíl mezi kalkulovanými a podstatně nižšími skutečnými náklady roku 2021 u materiálu, energií a mezd, a naopak rozdíl mezi kalkulovanými a výrazně vyššími skutečnými náklady na opravy infrastrukturního majetku a mezi kalkulovanou a skutečnou výrobní a správní režii. Podobný efekt je patrný i u porovnání pro vodu odpadní (kromě nákladů na energie, kde jsou skutečné náklady mírně vyšší než plánované).

Tabulka 3.2.7 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu pitnou za rok 2021 (skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1-sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	3 941,50	4 041,30	-99,79	97,53
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	1 303,97	1 352,76	-48,79	96,39
- pitná voda převzatá	mil. Kč	2 235,82	2 273,52	-37,70	98,34
- chemikálie	mil. Kč	116,05	117,28	-1,23	98,95
- ostatní materiál	mil. Kč	285,66	297,74	-12,08	95,94
Energie	mil. Kč	651,39	666,24	-14,86	97,77
- elektrická energie	mil. Kč	618,08	632,68	-14,60	97,69
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	33,30	33,56	-0,26	99,24
Mzdy	mil. Kč	2 019,25	2 041,28	-22,03	98,92
- přímé mzdy	mil. Kč	1 470,50	1 489,89	-19,39	98,70
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	548,75	551,39	-2,64	99,52
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	7 370,49	7 246,22	124,26	101,71
- odpisy	mil. Kč	909,00	904,57	4,42	100,49
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 297,86	2 201,13	96,73	104,39
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	4 029,59	4 016,27	13,32	100,33
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	134,04	124,25	9,79	107,88
Provozní náklady	mil. Kč	1 243,10	1 219,26	23,83	101,95
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	X	X	X	X
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	625,70	614,95	10,74	101,75
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	617,40	604,31	13,09	102,17
Finanční náklady	mil. Kč	34,70	34,74	-0,04	99,87
Ostatní výnosy	mil. Kč	-183,80	-177,06	-6,74	103,81
Výrobní režie	mil. Kč	1 562,51	1 526,01	36,50	102,39
Správní režie	mil. Kč	1 014,87	993,05	21,83	102,20
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	17 654,01	17 591,05	62,96	100,36
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	382 472,25	373 632,19	8 840,06	102,37
Požizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	9 901,74	9 827,31	74,43	100,76
Počet pracovníků	osob	4 983,14	5 019,11	-35,97	99,28
Voda pitná fakturovaná	mil. m ³	421,65	423,82	-2,16	99,49
- z toho domácnosti	mil. m ³	296,61	293,10	3,51	101,20
Pitná voda převzatá	mil. m ³	140,42	142,86	-2,44	98,29
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	41,86	41,50	0,36	100,87
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	17 654,01	17 591,05	62,96	100,36
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 432,10	1 599,90	-167,80	89,51
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	8,11	9,09	-0,98	89,22
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	164,71	231,93	-67,23	71,01
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	19 086,11	19 190,96	-104,84	99,45
Voda fakturovaná pitná	mil. m ³	421,65	423,82	-2,16	99,49
CENA pro vodné	Kč/m ³	45,26	45,28	-0,02	99,96
CENA pro vodné + 10 % DPH	Kč/m ³	49,79	49,81	-0,02	99,96

Pramen: MZE

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2021 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Tabulka 3.2.8 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu odpadní za rok 2021 (skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl. 1-sl.2	Index sl. 1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	932,50	947,50	-15,00	98,42
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	X	X	X	X
- pitná voda převzatá + odpadní voda předaná	mil. Kč	525,41	522,75	2,65	100,51
- chemikálie	mil. Kč	259,64	268,22	-8,58	96,80
- ostatní materiál	mil. Kč	147,45	156,53	-9,08	94,20
Energie	mil. Kč	825,86	823,24	2,62	100,32
- elektrická energie	mil. Kč	780,16	778,35	1,82	100,23
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	45,69	44,89	0,80	101,79
Mzdy	mil. Kč	1 911,28	1 912,69	-1,41	99,93
- přímé mzdy	mil. Kč	1 390,34	1 392,31	-1,97	99,86
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	520,94	520,39	0,56	100,11
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	8 817,53	8 729,15	88,39	101,01
- odpisy	mil. Kč	966,36	973,22	-6,86	99,30
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 939,46	1 895,47	44,00	102,32
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	5 739,86	5 715,80	24,05	100,42
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	171,85	144,66	27,19	118,80
Provozní náklady	mil. Kč	1 749,89	1 782,40	-32,51	98,18
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	81,96	109,52	-27,56	74,83
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	1 062,54	1 087,54	-25,00	97,70
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	605,39	585,34	20,05	103,42
Finanční náklady	mil. Kč	33,05	35,63	-2,58	92,77
Ostatní výnosy	mil. Kč	-316,02	-296,88	-19,13	106,44
Výrobní režie	mil. Kč	1 172,99	1 147,85	25,14	102,19
Správní režie	mil. Kč	964,98	963,73	1,25	100,13
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	16 092,06	16 045,31	46,75	100,29
Hodnota souvisejícího infrastrukturního m. podle VÚME	mil. Kč	478 405,82	470 906,04	7 499,78	101,59
Pořizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	14 633,38	14 534,74	98,64	100,68
Počet pracovníků	osob	4 215,25	4 221,70	-6,45	99,85
Voda odpadní odváděná fakturovaná	mil. m ³	371,30	372,37	-1,08	99,71
- z toho domácnosti	mil. m ³	254,41	251,44	2,97	101,18
Voda srážková fakturovaná	mil. m ³	60,03	60,12	-0,09	99,85
Voda odpadní čištěná	mil. m ³	706,79	702,71	4,08	100,58
Odpadní voda předaná	mil. m ³	47,35	46,04	1,31	102,86
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	37,30	37,09	0,21	100,57
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	16 092,06	16 045,31	46,75	100,29
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 377,03	1 482,66	-105,63	92,88
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	8,56	9,24	-0,68	92,64
- z ř. 13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	164,04	203,65	-39,60	80,55
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	17 469,09	17 527,96	-58,88	99,66
Voda fakturovaná odpadní + srážková	mil. m ³	431,33	432,49	-1,16	99,73
CENA pro stočné	Kč/m ³	40,50	40,53	-0,03	99,93
CENA pro stočné + 10 % DPH	Kč/m ³	44,55	44,58	-0,03	99,93

Pramen: MZE

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2021 a dosažené skutečnosti v témže roce.



Merklín – napojení Merklína na vodovod a kanalizaci Hroznětín – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 2,508 mil. Kč

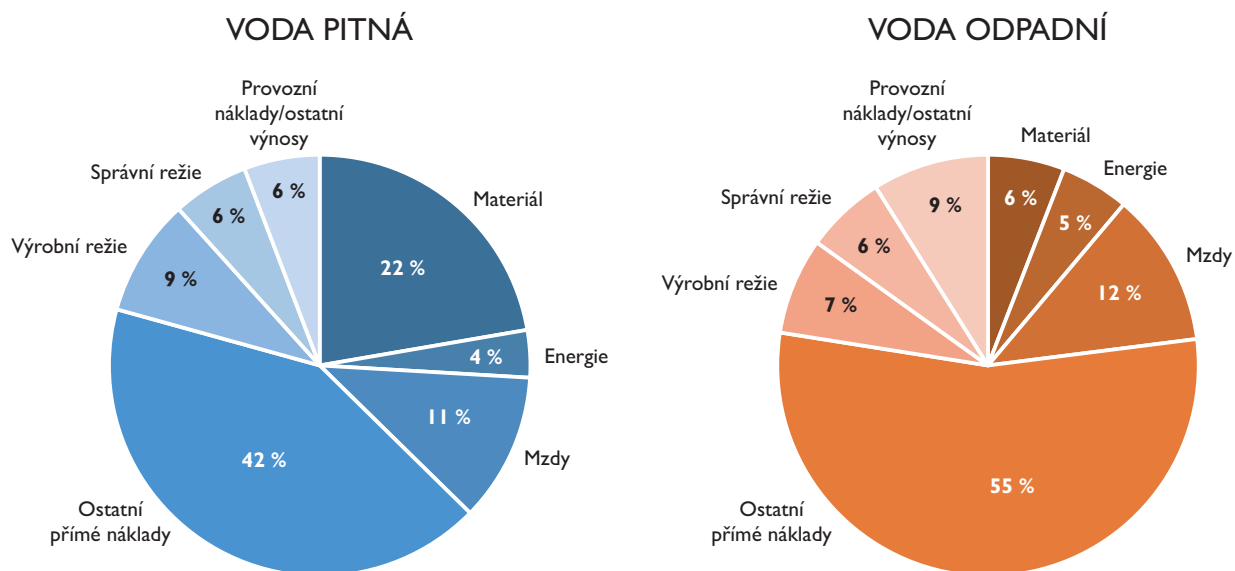
Tabulka 3.2.9 udává strukturu jednotlivých nákladových položek v letech 2020 a 2021 vyjádřenou podílem jednotlivých položek na úplných vlastních nákladech (dále jen „ÚVN“). U vody pitné i odpadní se na ÚVN podílí nejvíce ostatní přímé náklady, u vody pitné 41,75 % a u vody odpadní dokonce 54,79 %. U obou komodit pak největší položky tvoří nájem infrastrukturního majetku (22,83 % z ÚVN u pitné vody a 35,67 % z ÚVN u odpadní vody) a opravy infrastrukturního majetku (13,02 % z ÚVN u pitné vody a 12,05 % z ÚVN u odpadní vody). Tato položka dále mimo jiné zahrnuje odpisy, prostředky na obnovu infrastrukturního majetku, poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii. Ostatní přímé náklady meziročně vzrostly u pitné vody o 315,61 mil. Kč, tj. o 4,47 % a u odpadní vody o 438,45 mil. Kč, tj. o 5,23 %. Náklady na opravy infrastrukturního majetku u pitné vody meziročně vzrostly o 97,98 mil. Kč, tj. o 4,45 % a u odpadních vod o 122,56 mil. Kč, tj. o 6,75 %. Náklady na nájem infrastrukturního majetku se meziročně zvýšily u pitné vody o 141,85 mil. Kč, tj. o 3,65 % a u odpadních vod se o 255,16 mil. Kč, tj. o 4,65 %. U úplných vlastních nákladů byl zaregistrován meziroční nárůst o 656,58 mil. Kč, tj. o 3,86 % v případě pitné vody a navýšení o 689,84 mil. Kč, tj. o 4,48 % v případě odpadních vod. To v jednotkových nákladech představovalo zvýšení u pitné vody o 1,90 Kč · m⁻³, tj. 4,75 % a u odpadních vod zvýšení o 1,79 Kč · m⁻³, tj. 5,02 %. Mzdové náklady se oproti roku 2020 u pitné vody zvýšily o 87,73 mil. Kč, tj. o 4,54 % a u odpadních vod o 89,34 mil. Kč, tj. o 4,90 %. Vyjádřeno v jednotkových nákladech u pitné vody činilo meziroční navýšení mzdových nákladů 0,25 Kč · m⁻³, tj. 5,43 % a u odpadních vod 0,23 Kč · m⁻³, tj. 5,45 %. Náklady na energie meziročně mírně poklesly u pitné vody o 0,27 mil. Kč, tj. o 0,04 % a u odpadních vod vzrostly o 13,63 mil. Kč, tj. o 1,68 %.

Na celkovém meziročním zvýšení ÚVN se podílely u pitné vody veškeré náklady (kromě nákladů na energie, které zůstaly v roce 2021 na téměř stejné úrovni jako v roce 2020). Na celkovém zvýšení ÚVN u odpadních vod se také podílely veškeré nákladové položky, největší měrou se podílely finanční náklady (meziroční index 181,99) a materiál (meziroční index 109,36).

Tabulka 3.2.9 Struktura realizovaných nákladů zahrnutých do ceny pro vodné a ceny pro stočné v roce 2020, 2021 a index v % (náklady skutečnost, podíl na ÚVN a jednotkový náklad) (Skupina 50 pro pitnou a Skupina 50 pro odpadní vodu)

Ukazatel	Rok	Voda pitná			Voda odpadní		
		Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad	Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad
		mil. Kč	%	Kč · m ⁻³	mil. Kč	%	Kč · m ⁻³
Materiál	2020	3 750,87	22,07	8,82	852,72	5,54	1,97
	2021	3 941,50	22,33	9,35	932,50	5,79	2,16
	Index (%)	105,08	X	105,98	109,36	X	109,93
Energie	2020	651,66	3,83	1,53	812,23	5,27	1,87
	2021	651,39	3,69	1,54	825,86	5,13	1,91
	Index (%)	99,96	X	100,81	101,68	X	102,21
Mzdy	2020	1 931,52	11,36	4,54	1 821,94	11,83	4,20
	2021	2 019,25	11,44	4,79	1 911,28	11,88	4,43
	Index (%)	104,54	X	105,43	104,90	X	105,45
Ostatní přímé náklady	2020	7 054,88	41,51	16,59	8 379,08	54,40	19,33
	2021	7 370,49	41,75	17,48	8 817,53	54,79	20,44
	Index (%)	104,47	X	105,36	105,23	X	105,78
- odpisy a prostředky obnovy infrastruktur. majetku	2020	967,27	5,69	2,27	1 077,47	7,00	2,49
	2021	909,00	5,15	2,16	966,36	6,01	2,24
	Index (%)	93,98	X	94,78	89,69	X	90,16
- opravy infrastruktur. majetku	2020	2 199,88	12,94	5,17	1 816,90	11,80	4,19
	2021	2 297,86	13,02	5,45	1 939,46	12,05	4,50
	Index (%)	104,45	X	105,34	106,75	X	107,30
- nájem infrastruktur. majetku	2020	3 887,74	22,87	9,14	5 484,70	35,61	12,65
	2021	4 029,59	22,83	9,56	5 739,86	35,67	13,31
	Index (%)	103,65	X	104,53	104,65	X	105,20
- poplatky za vypouštění odpadních vod	2020	0,00	0,00	0,00	111,86	0,73	0,26
	2021	0,00	0,00	0,00	81,96	0,51	0,19
	Index (%)	0,00	X	0,00	73,27	X	73,65
- ostatní provozní náklady externí	2020	611,58	3,60	1,44	997,24	6,47	2,30
	2021	625,70	3,54	1,48	1 062,54	6,60	2,46
	Index (%)	102,31	X	103,18	106,55	X	107,10
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	2020	590,67	3,48	1,39	572,88	3,72	1,32
	2021	617,40	3,50	1,46	605,39	3,76	1,40
	Index (%)	104,53	X	105,42	105,67	X	106,23
Finanční náklady	2020	21,78	0,13	0,05	18,16	0,12	0,04
	2021	34,70	0,20	0,08	33,05	0,21	0,08
	Index (%)	159,33	X	160,68	181,99	X	182,94
Výrobní režie	2020	1 491,04	8,77	3,51	1 113,87	7,23	2,57
	2021	1 567,51	8,88	3,72	1 172,99	7,29	2,72
	Index (%)	105,13	X	106,02	105,31	X	105,86
Správní režie	2020	1 001,01	5,89	2,35	963,68	6,26	2,22
	2021	1 014,87	5,75	2,41	964,98	6,00	2,24
	Index (%)	101,39	X	102,25	100,13	X	100,66
Úplné vlastní náklady	2020	16 997,43	100,00	39,97	15 402,22	100,00	35,52
	2021	17 654,01	100,00	41,87	16 092,06	100,00	37,31
	Index (%)	103,86	X	104,75	104,48	X	105,02

Graf 3.2.2 Struktura realizovaných nákladů pro Skupinu 50 pro pitnou a odpadní vodu



Pramen: MZe

Od roku 2020 se v rámci Porovnání V + S vykazuje členění nákladové položky 4.3 „Nájem infrastrukturního majetku podle skutečnosti“ vč. vykazování prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a zisku. Tato úprava umožňuje rovný přístup k vykazovaným údajům od vlastníků vodovodů a kanalizací, bez ohledu na způsob provozování jejich infrastruktury.

Tabulka 3.2.9a Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu pitnou za rok 2021 (Skupina 50 pro pitnou vodu)

Voda pitná	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
Kalkulační položky				
- odpisy	909,00	2,16	1 539,40	3,65
- opravy infrastrukturního majetku	2 297,86	5,45	196,78	0,47
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	134,04	0,32	593,56	1,41
- ostatní položky nájmu	X	X	313,71	0,74
Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	X	X	1 386,13	3,29
Součet položek	3 340,90	7,93	4 029,58	9,56
Ostatní přímé náklady	7 370,48			

Pramen: MZe



Oleško – vodovod – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,896 mil. Kč



Přestavky – kanalizace – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 29,489 mil. Kč

Tabulka 3.2.9b Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu odpadní za rok 2021 (Skupina 50 pro odpadní vodu)

Voda odpadní	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
Kalkulační položky				
- odpisy	966,36	2,24	3 034,25	7,03
- opravy infrastrukturního majetku	1 939,46	4,50	122,67	0,28
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	171,85	0,40	554,25	1,28
- ostatní položky nájmu	X	X	271,88	0,63
Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	X	X	1 756,81	4,07
Součet položek	3 077,67	7,14	5 739,86	13,29
Ostatní přímé náklady	8 817,53			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.10 Vykazování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku za rok 2021 a za období od roku 2009 (konkrétně vykazované hodnoty v tabulce č. 4 Porovnání V+S - Skupina 50)

Ukazatel	Vodovody (voda pitná)				Kanalizace (voda odpadní)			
	382 472,25				478 405,82			
Položka	Tvorba		Čerpání		Tvorba		Čerpání	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME								
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku od roku 2009	53 695,38	14,04 %	51 515,78	13,47 %	66 630,79	13,93 %	64 083,19	13,40 %
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021	5 665,34	1,48 %	4 899,69	1,28 %	6 816,32	1,42 %	5 855,55	1,22 %
- z vodného	4 898,61	1,28 %	X	X	6 078,61	1,27 %	X	X
- ostatní	766,73	0,20 %			737,71	0,15 %		

Pramen: MZe

Z vykazovaných hodnot k tvorbě a čerpání finančních prostředků na obnovu infrastrukturního majetku uvedených v tabulce 3.2.10 je zřejmé, že Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2021 vytvořila prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 5 665,34 mil. Kč, což činí 1,48 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Ve stejném roce na obnovu vodovodů bylo skutečně vyčerpáno 4 899,69 mil. Kč. Rozdíl ve výši 765,65 mil. Kč, o který byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v následujících letech. Na obnovu kanalizací bylo v roce 2021 vytvořeno celkem 6 816,32 mil. Kč tedy 1,42 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku, na obnovu kanalizací bylo skutečně vynaloženo 5 855,55 mil. Kč. Částka 960,77 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací v následujících letech.

Za období od roku 2009 vytvořila Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 53 695,38 mil. Kč tj. 14,04 %. Ve sledovaném období bylo skutečně vynaloženo 51 515,78 mil. Kč, tj. 13,47 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Částka 2 179,60 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v příštím období. Na obnovu kanalizací bylo od roku 2009 vytvořeno celkem 66 630,79 tj. 13,93 % mil. Kč, skutečně bylo na obnovu kanalizací použito 64 083,19 mil. Kč, tj. 13,40 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Prostředky ve výši 2 547,60 mil. Kč, o které tvorba finančních prostředků překročila čerpání, budou sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací.

Tabulka 3.2.11 Kalkulační položky umožňující generování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci ceny pro vodné a stočné (Skupina 50) za rok 2021

Ukazatel	Jednotky	Voda pitná	Voda odpadní
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – tvorba: finanční prostředky z vodného/stočného (viz tabulka č. 4)	mil. Kč	5 665,34	6 816,32
Kalkulační položky	mil. Kč	8 488,87	9 922,68
- odpisy	mil. Kč	909,00	966,36
- opravy infrastrukturního majetku ^{*)}	mil. Kč	2 297,86	1 939,46
- odpisy z nájemného	mil. Kč	1 539,40	3 034,25
- opravy z nájemného	mil. Kč	196,78	122,67
- prostředky obnovy z nájemného	mil. Kč	593,56	554,25
- zisk v rámci nájemného ^{**)}	mil. Kč	1 386,13	1 756,81
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	134,04	171,85
- zisk (z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku)	mil. Kč	1 432,10	1 377,03
Rozdíl mezi vykazovanou tvorbou prostředků na obnovu a kalk. položkami	mil. Kč	2 823,53	3 106,34

Pramen: MZe

Poznámka: *) Prostředky na obnovu lze v rámci této položky generovat pouze v rozsahu, ve kterém je obnova vodovodů a kanalizací účtována v této nákladové položce.

Poznámka: **) Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku

Poznámka: Kalkulační položky zahrnují odpisy, opravy infrastrukturního majetku, odpisy a opravy z nájemného, prostředky obnovy z nájemného, zisk v rámci nájemného, prostředky obnovy infrastrukturního majetku a zisk (na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku)

V tabulce 3.2.11 jsou uvedeny prostředky, které Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2021 mohla vygenerovat na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci vodného a stočného. V rámci kalkulace ceny pro vodné a pro stočné je možné tvořit prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací prostřednictvím nákladových položek: 4.1 Odpisy, 4.3 Nájem (ve stejném rozsahu jako členění kalkulační položky Ostatní přímé náklady), 4.4 Prostředky obnovy infrastrukturního majetku a případně položky č. 4.2 Opravy (pouze v rozsahu, ve kterém je obnova účtována v této nákladové položce) a zisk. V uvedené tabulce jsou konfrontovány kalkulační položky umožňující generovat finanční prostředky na obnovu a vykazovaná tvorba finančních prostředků na obnovu v rámci vodného a stočného. Tvorba prostředků na obnovu je vykazována v tabulce č. 4 Porovnání V+S v členění na finanční prostředky z vodného/stočného a finanční prostředky ostatní.

Pro další srovnání předaných údajů z Porovnání V+S bylo v následující kapitole provedeno vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u vybraných skupin subjektů.

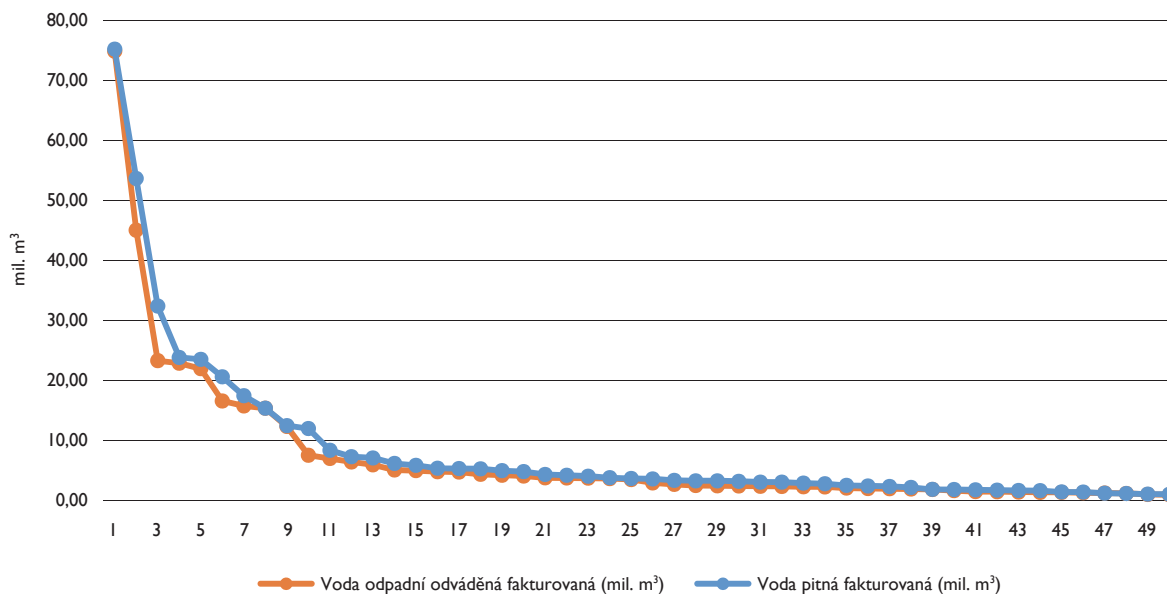


Otročin, Brno – tlaková kanalizace a ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 17,219 mil. Kč

3.3 VYHODNOCENÍ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ, JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ, ZISKU U SKUPIN VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

Z tabulek 3.2.2 a 3.2.3 Skupiny 50 provozovatelů seřazených podle množství fakturované pitné vody odběratelům uváděných dle VÚPE a Skupiny 50 provozovatelů podle množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových uváděných dle VÚPE v roce 2021 jsou v pořadí vymezeny čtyři skupiny pro vyhodnocení skutečných nákladů a pro srovnání provozovatelů v daných skupinách na základě podílu jednotlivých položek na celkových ÚVN.

Graf 3.3.1 Graf Skupiny 50 podle množství pitné vody fakturované a Skupiny 50 podle množství odpadní vody fakturované



Pramen: MZe

Skupiny pro vodu pitnou fakturovanou:

1. skupina – subjekty na 1.–3. místě
2. skupina – subjekty na 4.–5. místě
3. skupina – subjekty na 6.–10. místě
4. skupina – subjekty na 11.–50. místě

Skupiny pro odpadní vodu vypouštěnou:

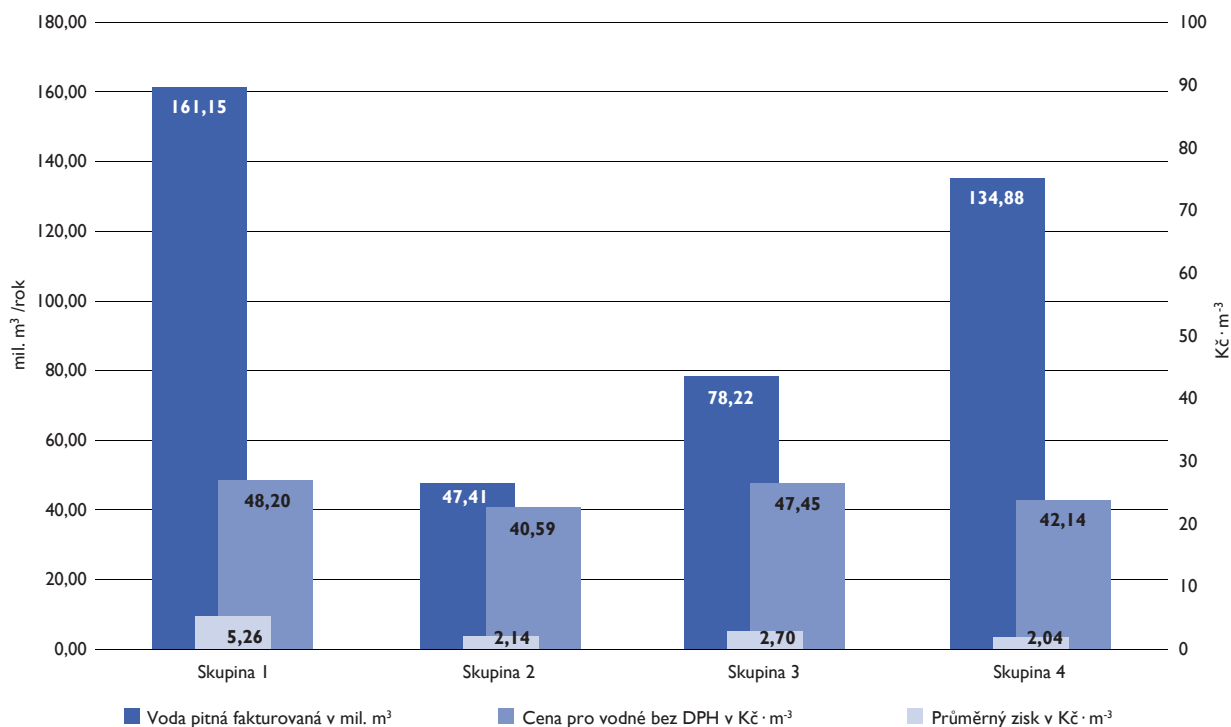
1. skupina – subjekty na 1.–2. místě
2. skupina – subjekty na 3.–5. místě
3. skupina – subjekty na 6.–9. místě
4. skupina – subjekty na 10.–50. místě

Pro porovnání jednotlivých skupin byly jejich základní údaje vymezeny následujícími sloupcovými grafy 3.3.2 a 3.3.3.



Planá – kanalizace – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 14,612 mil. Kč

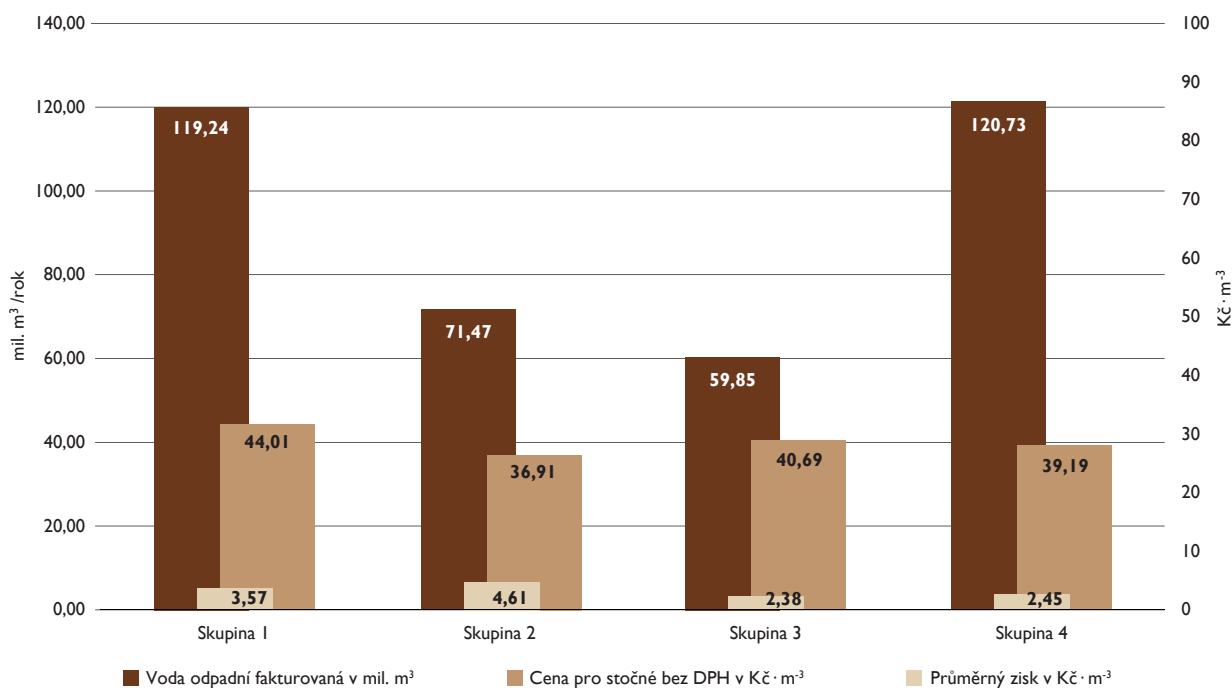
Graf 3.3.2 Objem pitné vody fakturované (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku



Pramen: MZe

Poznámka: V případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SčVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturu majetek vlastní a zároveň i provozuje.

Graf 3.3.3 Objem odpadní vody vypouštěné do kanalizace (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku



Pramen: MZe

Tabulka 3.3.1 Struktura skutečných nákladů za rok 2021 pro skupinu první a druhou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 1				Skupina 2			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		1-3		1-2		4-5		3-5	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	1 451,52	20,97	107,64	1,97	643,82	35,31	389,47	14,74
Energie	mil. Kč	196,04	2,83	163,64	3,00	38,77	2,13	100,28	3,80
Mzdy	mil. Kč	585,34	8,46	362,28	6,64	198,58	10,89	370,25	14,01
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	3 022,34	43,67	3 414,49	62,55	701,14	38,46	1 403,78	53,12
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	194,47	2,81	0,00	0,00	2,04	0,11	152,20	5,76
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	816,45	11,80	714,04	13,08	164,69	9,03	184,74	6,99
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 936,96	27,98	2 700,45	49,47	533,64	29,27	950,06	35,95
Provozní náklady	mil. Kč	256,76	3,71	395,84	7,25	165,35	9,07	276,92	10,48
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-2,45	-0,04	-62,22	-1,14	-0,61	-0,03	-42,22	-1,60
Výrobní režie	mil. Kč	1 124,32	16,24	794,27	14,55	26,83	1,47	60,95	2,31
Správní režie	mil. Kč	287,65	4,16	282,50	5,18	49,23	2,70	82,94	3,14
Úplné vlastní náklady^{*)}	mil. Kč	6 921,53	100,00	5 458,45	100,00	1 823,12	100,00	2 642,37	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	139 474,89	2 015,09	152 718,53	2 797,84	34 165,82	1 874,03	85 443,46	3 233,59
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	1 786,47	25,81	767,37	14,06	462,99	25,40	4 037,78	152,81
Počet pracovníků	osoby	1 498,21		937,06		126,62		381,73	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	161,15		119,24		47,41		71,47	
- z toho domácnosti	mil. m ³	118,51		87,94		31,17		44,67	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	71,95		0,99		20,43		35,87	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	42,94		40,44		38,45		32,3	
Kalkulační zisk	mil. Kč	845,58	12,22	480,87	8,81	101,09	5,54	376,31	14,24
- podíl z ÚVN	%	12,22		8,81		5,54		14,24	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	7 767,11	112,22	5 939,31	108,81	1 924,21	105,54	3 018,69	114,24
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	48,20		44,01		40,59		36,91	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	53,02		48,41		44,65		40,60	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,26		3,57		2,14		4,61	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	8,83				6,75			

Pramen: MZe

Poznámka: *) Úplné vlastní náklady tvoří materiál, energie, mzdy, provozní, finanční a ostatní přímé náklady, ostatní výnosy a výrobní správní režie.

Tabulka 3.3.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2021 pro skupinu třetí a čtvrtou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 3				Skupina 4			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		6-10		6-9		11-50		10-50	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	636,58	18,19	146,95	5,64	1 209,58	22,36	288,44	5,36
Energie	mil. Kč	168,64	4,82	150,76	5,78	247,94	4,58	411,17	7,64
Mzdy	mil. Kč	406,42	11,61	347,71	13,34	828,95	15,33	831,04	15,43
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 616,96	46,18	1 424,84	54,66	2 030,08	37,53	2 574,43	47,81
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	89,75	2,56	155,13	5,95	622,77	11,51	659,03	12,24
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	542,13	15,48	260,01	9,97	774,60	14,32	780,68	14,50
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	985,07	28,14	1 009,70	38,74	573,92	10,61	1 079,65	20,05
Provozní náklady	mil. Kč	423,09	12,09	374,19	14,36	397,93	7,36	702,93	13,06
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-129,84	-3,71	-89,86	-3,45	-16,21	-0,30	-88,67	-1,65
Výrobní režie	mil. Kč	131,60	3,76	71,99	2,76	279,74	5,17	245,78	4,56
Správní režie	mil. Kč	247,05	7,06	180,00	6,91	430,95	7,97	419,53	7,79
Úplné vlastní náklady*	mil. Kč	3 500,50	100,00	2 606,59	100,00	5 408,96	100,00	5 384,66	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	72 015,07	2 057,28	79 108,09	3 034,93	136 826,06	2 529,62	161 135,74	2 992,50
Požizovací cena provozního majetku	mil. Kč	3 027,17	86,48	4 734,34	181,63	4 625,11	85,51	5 093,89	94,60
Počet pracovníků	osoby	1 181,72		877,22		2 177,58		2 019,24	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	78,22		59,85		134,88		120,73	
- z toho domácnosti	mil. m ³	55,90		41,79		91,04		80,02	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	17,25		4,27		30,80		6,23	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	44,75		38,31		40,10		36,74	
Kalkulační zisk	mil. Kč	211,01	6,03	161,48	6,19	274,44	5,07	358,36	6,66
- podíl z ÚVN	%	6,03		6,19		5,07		6,66	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	3 711,51	106,03	2 768,06	106,19	5 683,40	105,07	5 743,02	106,66
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	47,45		40,69		42,14		39,19	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	52,20		44,76		46,35		43,11	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,70		2,38		2,04		2,45	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,08				4,49			

Pramen: MZe

Poznámka: *) Úplné vlastní náklady tvoří materiál, energie, mzdy, provozní, finanční a ostatní přímé náklady, ostatní výnosy a výrobní správní režie.

Tabulka 3.3.3 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	20,97	35,31	18,19	22,36
Energie	%	2,83	2,13	4,82	4,58
Mzdy	%	8,46	10,89	11,61	15,33
Ostatní přímé náklady	%	43,67	38,46	46,18	37,53
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	2,81	0,11	2,56	11,51
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,80	9,03	15,48	14,32
- nájem infrastrukturního majetku	%	27,98	29,27	28,14	10,61
Provozní náklady	%	3,71	9,07	12,09	7,36
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,04	-0,03	-3,71	-0,30
Výrobní režie	%	16,24	1,47	3,76	5,17
Správní režie	%	4,16	2,70	7,06	7,97
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	12,22	5,54	6,03	5,07
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	48,20	40,59	47,45	42,14
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	53,02	44,65	52,20	46,35

Pramen: MZe

V komentáři k tabulce 3.3.3 uvádíme základní srovnání podílů jednotlivých kalkulačních položek k ÚVN za vodu pitnou. U první a druhé skupiny jsou relativně nízké náklady na energie, které mohou vyplývat především z množstevních slev. U první skupiny jsou nejnižší mzdové a provozní náklady, naopak výrazně vyšší jsou náklady na výrobní režii.

U všech uvedených skupin je nejvyšší podíl ostatních přímých nákladů, největší část této položky tvoří náklady na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury více než 43 % z ÚVN (uvedené procento zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku) u první skupiny, u třetí skupiny dokonce více než 46 % z ÚVN. Ve druhé a čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 38 %, resp. 37 % z ÚVN. Položka provozní náklady obsahuje poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii a její podíl je nejvyšší u třetí skupiny. Další významnou nákladovou položkou je materiál. Nejvyšší hodnota je vykazována u druhé skupiny (35,31 %). U první a čtvrté skupiny hodnota této položky přesahuje 1/5 ÚVN (20,97 % resp. 22,36 %).

Za poměrně zásadní odlišení lze považovat kalkulační zisk u první skupiny, který činí 12,22 % z položky ÚVN. U druhé, třetí a čtvrté skupiny se jedná o 5,54 %, 6,03 % a 5,07 % z ÚVN. Zde je třeba při posuzování vzít v úvahu, že v případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SČVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje. Z tohoto důvodu jsou u této společnosti v kalkulačním zisku zahrnuty i prostředky na investice (u provozních společností jsou tyto prostředky zahrnuty v položce nájemné), což celkový výsledek výrazně ovlivňuje.



Žďár – dostavba kanalizace – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,313 mil. Kč

Tabulka 3.3.4 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	1,97	14,74	5,64	5,36
Energie	%	3,00	3,80	5,78	7,64
Mzdy	%	6,64	14,01	13,34	15,43
Ostatní přímé náklady	%	62,55	53,12	54,66	47,81
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,00	5,76	5,95	12,24
- opravy infrastrukturního majetku	%	13,08	6,99	9,97	14,50
- nájem infrastrukturního majetku	%	49,47	35,95	38,74	20,05
Provozní náklady	%	7,25	10,48	14,36	13,06
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-1,14	-1,60	-3,45	-1,65
Výrobní režie	%	14,55	2,31	2,76	4,56
Správní režie	%	5,18	3,14	6,91	7,79
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	8,81	14,24	6,19	6,66
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	44,01	36,91	40,69	39,19
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,41	40,60	44,76	43,11

Pramen: MZe

Z tabulky 3.3.4 je patrné, že i u odpadní vody je druhá skupina podstatně zatížena nejvyššími náklady na materiál, tato skupina však vykazuje nejnižší náklady na výrobní a správní režii. Náklady na energie jsou ztelně vyšší u čtvrté skupiny. Nejvyšší podíl nákladů na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace (stejně jako u pitné vody) u všech skupin tvoří položka ostatní přímé náklady, což je jednoznačně důsledkem vysokých nákladů na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku u první, druhé a třetí skupiny mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 62,55 %, 53,12 % a 54,66 % z ÚVN (uvedené procento zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku). Ve čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 47,81 % z ÚVN. Výrobní režie je výrazně nejvyšší u první skupiny (14,55 % z ÚVN) a nejnižší u druhé a třetí skupiny (2,31 % a 2,76 % z ÚVN). Podstatnější rozdíly je možné sledovat u položky kalkulační zisk, který je nejvyšší u druhé skupiny, kde činí 14,24 % z hodnoty ÚVN. U první skupiny je kalkulační zisk zřetelně nižší a dosahuje 8,81 %, z hodnoty ÚVN, nejnižší je pak u třetí a čtvrté skupiny, kde činí 6,19 % z ÚVN a 6,66 % z ÚVN.

3.4 CENOVÁ KONTROLA

V oboru vodovodů a kanalizací provádí cenovou kontrolu příslušný Specializovaný finanční úřad (dále jen „SFÚ“). Kontrolní činnost Odboru cenové kontroly SFÚ byla v roce 2021 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF a ostatních cenových orgánů. Kromě regulovaných cen zboží a služeb byla v roce 2021 provedena i kontrola v oblasti neregulovaných cen podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., týkající se možného zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího. Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona č. 526/1990 Sb.

V oblasti vodárenství jsou věcným usměrňováním cen podle ustanovení § 6 zákona č. 526/1990 Sb., regulovány ceny:

- povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě než je odběratel,
- odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

V oblasti vodárenství bylo v roce 2021 provedeno celkem 91 cenových kontrol, což je o 4 cenové kontroly více než v roce 2020. V 10 případech se jednalo o opakované kontroly, kdy ve 3 případech bylo zjištěno opakované porušení cenových předpisů. Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo 28 pokut v úhrnné výši 4 522 960 Kč.

Nalezená pochybení jsou zejména:

- zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených z účetnictví do kalkulace ceny vody (zaměstnanecké benefity, energie, mzdy, ostatní přímé náklady, provozní náklady)
- neprovedení výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu, popř. nedodržení pravidel pro jeho výpočet,
- zahrnutí nepřiměřeného zisku z důvodu nerespektování maximálního koeficientu meziročního růstu přiměřeného zisku.

Cílem kontrolní činnosti zaměřené na dodržování závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pro vodné a cen pro stočné vlastníky resp. provozovateli vodovodů a kanalizací je zjednodušení náprav kalkulací a tím především ochrana odběratelů.

3.5 ZÁVĚRY K CENÁM

Zákonem o vodovodech a kanalizacích je vlastníkově popř. provozovateli vodovodu nebo kanalizace uložena povinnost zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S. Povinný elektronický formát byl zaveden novelou zákona o vodovodech a kanalizacích a měl by nadále i v příštích letech sloužit ke zjednodušení předávání dat, a také k omezení chybovosti již při zpracování hlášení u samotných vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Nejčastějšími chybami byla absence uvedení infrastrukturního majetku, reprezentovaného identifikačním číslem majetkové resp. provozní evidence (IČPE), vztahujícího se k předmětným formulářům. V mnoha případech obsahují předané dokumentace v této položce závažné nesrovnalosti, které mohou naznačovat nesoulad s rozhodnutím o povolení k provozování vodovodů a kanalizací. Častá chybovost je u vykazování cen provozního hmotného majetku, kdy je uváděna stejná hodnota jako u infrastrukturního majetku. Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME, není uváděna v reprodukční pořizovací ceně stanovené podle metodického pokynu, ale ve formulářích je chybně vykazována účetní hodnota majetku.

Značná část zpracovatelů rovněž nevyplňuje údaje o tvorbě a čerpání prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, které se nově vykazují v tabulce č. 4 uvedeného hlášení. V této položce se uvádí skutečná tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu s ohledem na plán financování obnovy za sledované období, v členění podle zdrojů, resp. zda jsou tyto prostředky generovány v rámci ceny pro vodné a stočné nebo z jiných zdrojů. Pokud nejsou finanční prostředky na obnovu vodovodu nebo kanalizace v daném kalendářním roce (období) použity na obnovu vodovodů a kanalizací, tvoří rozdíl mezi tvorbou a čerpáním rezervu finančních prostředků, které musí mít vlastník k dispozici např. na bankovním účtu.

Vyskytují se i subjekty, které nabízejí vypracování hlášení Porovnání V+S komerčně, aniž by správné zpracování znaly, případně byly alespoň seznámeny s přílohou č. 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb. Někteří zpracovatelé taktéž nerozlišují rozdílnost dvou dokumentů, „Kalkulace V+S“ zpracované podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., a dokladu Porovnání V+S (respektive porovnání kalkulace a dosažené skutečnosti v témže roce) prováděné podle přílohy č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. V některých případech byla předána dokumentace, která obsahovala nepravdivé údaje v zásadních položkách včetně fakturované ceny pro vodné, ceny pro stočné a množství fakturované vody.

S novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb. a účinností předmětných příloh se zpracovávající dokumenty provádějí podle upravené přílohy č. 19 a č. 20 této vyhlášky. V Porovnání V+S se vyazuje tvorba a čerpání prostředků na obnovu odděleně od kalkulace (výpočtu) cen pro vodné a pro stočné. Vytváření finanční rezervy na obnovu je v působnosti vlastníka infrastruktury, který může být odlišný od provozovatele resp. od příjemce vodného či stočného, z tohoto důvodu se uvádí tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu v samostatné tabulce. Údaje vykazované v tabulce č. 4 resp. v tabulce č. 5 nově předává vlastník vodohospodářského infrastrukturního majetku příjemci vodného nebo stočného. Na základě zmocnění vlastníka (vlastníků) může příjemce vodného nebo stočného tyto hodnoty v rámci informačního systému (IS VaK – VS VaK) do Porovnání vyplnit buď přímo, nebo je importovat z Excelu.



Otročin, Brt' – tlaková kanalizace a ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 17,219 mil. Kč

4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

4.1 REPREZENTANTI RŮZNÝCH PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

S ohledem k celkovému počtu 3 066 provozovatelů evidovaných ve VÚPE za kalendářní rok 2021 bylo vytvořeno celkem 5 skupin. Zástupci těchto skupin jsou vybráni jako reprezentativní vzorek pro různé provozovateLSké modely – skupina „A“ oddílné čistě provozovateLSké akciové společnosti územně rozsáhlé, skupina „B“ oddílné čistě provozovateLSké akciové společnosti územně vymezené velkými městy, skupina „C“ vlastnicko-provozovateLSké akciové společnosti územně nepřesahující okres, skupina „D“ provozovateLSké společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy (jako zvláštní vlastnicko-provozní model), skupina „E“ vlastnicko-provozovateLSký model, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu.

Tabulka 4.1.1 uvádí reprezentanty jednotlivých skupin.

Tabulka 4.1.1 Seznam vybraných zástupců (reprezentantů) provozovateLSkých modelů

Skupina A
Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
Královéhradecká provozní, a. s.
Moravská vodárenská, a. s.
Skupina B
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.
Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.
Skupina C
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.
Vodovody a kanalizace Přeřov, a. s.
Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.
Skupina D
Městské vodovody a kanalizace, s. r. o. Jaroměř
Technické služby Strakonice, s. r. o.
VLTA VOTÝNSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a. s.
Skupina E
Obec Svratouch
Městys Želetava
Obec Čermná
Obec Zbytiny
Obec Milešov

Pramen: MZe



Vyšší Brod – úprava vody, doplnění membrán – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,629 mil. Kč

Tabulka 4.1.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2021 pro skupinu A + B a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	457,96	13,21	78,11	2,36	1 312,10	27,07	397,47	8,46
Energie	mil. Kč	135,85	3,92	157,25	4,76	1 14,35	2,36	79,90	1,70
Mzdy	mil. Kč	273,33	7,89	255,20	7,72	382,97	7,90	388,16	8,26
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 417,15	40,89	1 839,49	55,64	2 348,80	48,46	3 105,34	66,09
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	15,32	0,44	27,34	0,83	0,80	0,02	0,62	0,01
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	356,13	10,28	368,37	11,14	814,06	16,79	704,25	14,99
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 045,70	30,18	1 443,79	43,67	1 533,95	31,65	2 400,47	51,09
Provozní náklady	mil. Kč	69,43	2,00	204,94	6,20	290,16	5,99	385,03	8,19
Finanční náklady		0,25	0,01	0,14	0,01	25,40	0,52	14,90	0,32
Ostatní výnosy	mil. Kč	-2,59	-0,07	-62,36	-1,89	-26,56	-0,55	-104,85	-2,23
Výrobní režie	mil. Kč	964,98	27,85	684,02	20,69	165,47	3,41	174,25	3,71
Správní režie	mil. Kč	148,92	4,30	149,10	4,51	234,48	4,84	258,50	5,50
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 465,27	100,00	3 305,89	100,00	4 847,18	100,00	4 698,71	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	79 492,07	2 293,96	85 045,22	2 572,53	71 362,99	1 472,26	135 466,68	2 883,06
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	706,22	20,38	793,17	23,99	1 001,16	20,65	3 757,55	79,97
Počet pracovníků	osoby	913,21		692,77		891,21		771,63	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	78,08		65,00		1 14,58		1 12,54	
- z toho domácnosti	mil. m ³	56,82		48,44		82,53		79,43	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	4,69		1,56		82,47		32,56	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	44,38		43,17		42,30		37,21	
Kalkulační zisk	mil. Kč	167,11	4,82	175,53	5,31	438,07	9,04	489,38	10,42
- podíl z ÚVN	%	4,82		5,31		9,04		10,42	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	3 632,38	104,82	3 481,42	105,31	5 285,24	109,04	5 188,09	110,42
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	46,52		45,47		46,13		41,09	
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	51,18		50,01		50,74		45,20	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,14		2,3		3,83		3,88	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	4,44				7,71			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.2a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2021 pro skupinu A + B a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – tvorba		Kč · m ⁻³	4 042,81	5,09	4 175,25	4,91	1 261,06	1,77	2 418,32	1,79
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	3 581,26	4,51	3 492,54	4,11	1 261,01	1,77	2 318,72	1,71
- ostatní		Kč · m ⁻³	461,54	0,58	682,71	0,80	0,05	0,00	99,60	0,07
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – čerpání		Kč · m ⁻³	3 985,52	5,01	3 589,30	4,22	1 118,17	1,57	2 235,59	1,65

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3 Struktura skutečných nákladů za rok 2021 pro skupinu C + D a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	114,45	16,48	15,33	2,74	20,47	24,62	2,43	3,04
Energie	mil. Kč	29,13	4,20	35,79	6,40	5,02	6,04	6,83	8,53
Mzdy	mil. Kč	155,68	22,42	113,03	20,23	16,94	20,38	17,05	21,29
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	276,41	39,81	282,51	50,56	29,97	36,05	38,77	48,43
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	160,78	23,16	148,65	26,60	0,69	0,83	0,86	1,07
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	111,38	16,04	85,50	15,30	5,76	6,93	3,09	3,86
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	2,52	0,36	47,85	8,56	23,44	28,19	34,58	43,19
Provozní náklady	mil. Kč	33,91	4,88	48,56	8,69	4,74	5,70	7,55	9,43
Finanční náklady		0,00	0,00	0,19	0,03	0,00	0,00	0,01	0,01
Ostatní výnosy	mil. Kč	-8,34	-1,20	-16,48	-2,95	-1,50	-1,80	-1,37	-1,72
Výrobní režie	mil. Kč	16,03	2,31	16,46	2,95	1,56	1,88	1,62	2,03
Správní režie	mil. Kč	77,04	11,10	63,41	11,35	5,93	7,13	7,17	8,96
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	694,29	100,00	558,80	100,00	83,14	100,00	80,06	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	14 920,96		16 054,45		5 131 02,00		2 755,52	
Požizovací cena provozního majetku	mil. Kč	75,12		293,29		19,99		14,60	
Počet pracovníků	osoby	318,38		232,84		35,49		36,12	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	15,76		13,44		2,06		1,97	
- z toho domácnosti	mil. m ³	11,30		8,97		1,38		1,31	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	2,18		0,13		0,69		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	44,04		33,17		40,44		29,33	
Kalkulační zisk	mil. Kč	15,40	2,22	53,56	9,58	7,00	8,42	7,61	9,50
- podíl z ÚVN	%	2,22		9,58		8,42		9,50	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	709,69	102,22	612,36	109,58	90,13	108,42	87,67	109,50
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	45,02		36,35		43,85		32,13	
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	49,53		39,99		48,23		35,34	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	0,98		3,18		3,41		2,8	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³		4,16				6,21		

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2021 pro skupinu C + D a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – tvorba		Kč · m ⁻³	1 447,61	9,70	2 623,11	16,34	1 472,32	0,29	2 662,90	96,64
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	1 411,74	9,46	2 451,74	15,27	1 435,79	0,28	2 486,88	90,25
- ostatní		Kč · m ⁻³	35,88	0,24	171,37	1,07	36,53	0,01	176,03	6,39
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – čerpání		Kč · m ⁻³	1 323,71	8,87	2 348,03	14,63	1 337,83	0,26	2 381,57	86,43

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4 Struktura skutečných nákladů za rok 2021 pro skupinu E a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	0,29	10,48	0,11	2,73
Energie	mil. Kč	0,46	16,70	0,75	17,79
Mzdy	mil. Kč	0,41	14,99	0,52	12,46
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	0,81	29,22	1,92	45,76
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,33	12,13	1,05	25,03
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,41	14,85	0,86	20,47
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní náklady	mil. Kč	0,55	19,89	0,78	18,47
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Výrobní režie	mil. Kč	0,16	5,69	0,01	0,34
Správní režie	mil. Kč	0,08	3,03	0,10	2,45
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2,76	100,00	4,21	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	104,63	3 794,00	207,40	4 930,89
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet pracovníků	osoby	3,65		3,61	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	0,09		0,09	
- z toho domácnosti	mil. m ³	0,08		0,09	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	0,00		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	30,62		46,12	
Kalkulační zisk	mil. Kč	-0,70	-25,56	-1,88	-44,78
- podíl z ÚVN	%	-25,56		-44,78	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	2,05	74,44	2,32	55,22
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	22,79		25,47	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	25,07		28,02	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-7,83		-20,65	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-28,48			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2021 pro skupinu E a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
			Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – tvorba	Kč · m ⁻³	1 472,55	14,07	2 663,77	12,84	
- z vodného/stočného	Kč · m ⁻³	1 435,92	13,72	2 487,07	11,99	
- ostatní	Kč · m ⁻³	36,63	0,35	176,70	0,85	
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2021 – čerpání	Kč · m ⁻³	1 337,88	12,79	2 381,57	11,48	

Pramen: MZe

Souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4 je uveden v tabulce 4.1.5 a 4.1.6.

Tabulka 4.1.5 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	13,21	27,07	16,48	24,62	10,48
Energie	%	3,92	2,36	4,20	6,04	16,70
Mzdy	%	7,89	7,90	22,42	20,38	14,99
Ostatní přímé náklady	%	40,89	48,46	39,81	36,05	29,22
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,44	0,02	23,16	0,83	12,13
- opravy infrastrukturního majetku	%	10,28	16,79	16,04	6,93	14,85
- nájem infrastrukturního majetku	%	30,18	31,65	0,36	28,19	0,00
Provozní náklady	%	2,00	5,99	4,88	5,70	19,89
Finanční náklady	%	0,01	0,52	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	%	-0,07	-0,55	-1,20	-1,80	0,00
Výrobní režie	%	27,85	3,41	2,31	1,88	5,69
Správní režie	%	4,30	4,84	11,10	7,13	3,03
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	4,82	9,04	2,22	8,42	-25,56
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	46,52	46,13	45,02	43,85	22,79
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	51,18	50,74	49,53	48,23	25,07

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	2,36	8,46	2,74	3,04	2,73
Energie	%	4,76	1,70	6,40	8,53	17,79
Mzdy	%	7,72	8,26	20,23	21,29	12,46
Ostatní přímé náklady	%	55,64	66,09	50,56	48,43	45,76
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,83	0,01	26,60	1,07	25,03
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,14	14,99	15,30	3,86	20,47
- nájem infrastrukturního majetku	%	43,67	51,09	8,56	43,19	0,00
Provozní náklady	%	6,20	8,19	8,69	9,43	18,47
Finanční náklady	%	0,01	0,32	0,03	0,01	0,00
Ostatní výnosy	%	-1,89	-2,23	-2,95	-1,72	0,00
Výrobní režie	%	20,69	3,71	2,95	2,03	0,34
Správní režie	%	4,51	5,50	11,35	8,96	2,45
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	5,31	10,42	9,58	9,50	-44,78
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	45,47	41,09	36,35	32,13	25,47
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	50,01	45,20	39,99	35,34	28,02

Pramen: MZe

V následujících tabulkách 4.1.5a a 4.1.6a je uveden souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o podíly nákladových položek uvedené také v tabulkách 4.1.5 a 4.1.6, které jsou nad rámec stávající kalkulace rozdělené na „Náklady provozu“ (jedná se o ÚVN, které nezahrnují položku „Ostatní přímé náklady“) a na „Ostatní přímé náklady“ (jedná se o položky umožňující reprodukci majetku). Zatímco je žádoucí, aby Náklady provozu byly efektivnějším provozováním vodovodů a kanalizací snižovány, u Ostatních přímých nákladů, v rámci kterých je možné generovat prostředky na novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury, je další snižování nežádoucí, především s ohledem na povinnost tvorby prostředků na obnovu. Přehled o tvorbě a čerpání finančních prostředků u jednotlivých skupin v roce 2021 je uveden v Tabulkách 4.1.2a, 4.1.3a a 4.1.4a.

Tabulka 4.1.5a Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	59,10	51,54	60,19	63,95	70,78
• Materiál	%	13,21	27,07	16,48	24,62	10,48
• Energie	%	3,92	2,36	4,20	6,04	16,70
• Mzdy	%	7,89	7,90	22,42	20,38	14,99
• Provozní náklady	%	2,00	5,99	4,88	5,70	19,89
• Finanční náklady	%	0,01	0,52	0,00	0,00	0,00
• Ostatní výnosy	%	-0,07	-0,55	-1,20	-1,80	0,00
• Výrobní režie	%	27,85	3,41	2,31	1,88	5,69
• Správní režie	%	4,30	4,84	11,10	7,13	3,03
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	40,89	48,46	39,81	36,05	29,22
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,44	0,02	23,16	0,83	12,13
- opravy infrastrukturního majetku	%	10,28	16,79	16,04	6,93	14,85
- nájem infrastrukturního majetku	%	30,18	31,65	0,36	28,19	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	4,82	9,04	2,22	8,42	-25,56
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	46,52	46,13	45,02	43,85	22,79
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	51,18	50,74	49,53	48,23	25,07

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6a Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	44,36	33,91	49,44	51,57	54,24
• Materiál	%	2,36	8,46	2,74	3,04	2,73
• Energie	%	4,76	1,70	6,40	8,53	17,79
• Mzdy	%	7,72	8,26	20,23	21,29	12,46
• Provozní náklady	%	6,20	8,19	8,69	9,43	18,47
• Finanční náklady	%	0,01	0,32	0,03	0,01	0,00
• Ostatní výnosy	%	-1,89	-2,23	-2,95	-1,72	0,00
• Výrobní režie	%	20,69	3,71	2,95	2,03	0,34
• Správní režie	%	4,51	5,50	11,35	8,96	2,45
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	55,64	66,09	50,56	48,43	45,76
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,83	0,01	26,60	1,07	25,03
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,14	14,99	15,30	3,86	20,47
- nájem infrastrukturního majetku	%	43,67	51,09	8,56	43,19	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	5,31	10,42	9,58	9,50	-44,78
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	45,47	41,09	36,35	32,13	25,47
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	50,01	45,20	39,99	35,34	28,02

Pramen: MZe

Na základě tabulek 4.1.5 a 4.1.6 lze konstatovat, že nejvyšší průměrné ceny pro vodné a pro stočné (101,19 Kč · m⁻³ včetně DPH) jsou u skupiny „A“ oddílných čistě provozovatelských akciových společností územně rozsáhlých. Druhé nejvyšší ceny pro vodné a pro stočné (95,94 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy.

Třetí místo v ceně pro vodné a pro stočné ($89,52 \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) zaujímá skupina „C“ vlastnicko-provozovatelských akciových společností územně nepřesahujících území okresu. Čtvrté místo $83,57 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) drží skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy a páté místo a významně nejnižší průměrné ceny pro vodné a ceny pro stočné ($53,09 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) má skupina „E“ s vlastnicko-provozovatelským modelem, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu. Ceny pro vodné a stočné u skupiny „E“ jsou přitom o 47,53% nižší než ceny, které fakturují svým odběratelům provozovatelé ze skupiny „A“.

Nejvyšší průměrné ceny dosahuje skupina „A“, která na režii a obnovu infrastruktury vodovodů vydává 40,89% z ÚVN a na režii a obnovu infrastruktury kanalizací 55,64% z ÚVN (u vodovodů tento podíl meziročně vzrostl o 2,58 procentního bodu a u kanalizací o 2,39 procentního bodu). Náklady na energie v této skupině dosahují 3,92% z ÚVN u pitné vody a 4,76% z ÚVN u vody odpadní a oproti roku 2020 se snížily o 7,11, resp. o 5,56 procentního bodu. Součet průměrných cen pro vodné a stočné vč. DPH je pro tuto skupinu výrazně nejvyšší ze všech porovnávaných skupin a činí 101,19 Kč za m^3 a ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 5,33 Kč za m^3 , tj. o 5,56%.

Skupina „B“ má nejvyšší podíl nákladů na režii vlastníka a obnovu infrastruktury ze všech hodnocených skupin. Tento podíl činí 48,46% z ÚVN u vodovodů a 66,09% z ÚVN u kanalizací (meziročně se daný podíl u vodovodů mírně snížil o 0,62 procentního bodu a u kanalizací o 0,15 procentního bodu). Tato skutečnost je důsledkem vysokého podílu oprav infrastrukturního majetku, který činí 16,79% z ÚVN u vodovodů a 14,99% z ÚVN u kanalizací. Velmi vysoký je také podíl nájemného, který dosahuje 31,65% z ÚVN u vodovodní infrastruktury (meziroční pokles o 0,81 procentního bodu) a 51,09% z ÚVN u kanalizační infrastruktury (rovněž meziroční pokles o 3,43 procentního bodu). Naopak u energií má tato skupina nejnižší podíl, a to 2,36% z ÚVN u vodovodů (zde došlo k meziročnímu nárůstu a to o 1,29 procentního bodu) a 1,70% z ÚVN u kanalizací (meziroční pokles o 5,03 procentního bodu). Součet průměrných cen pro vodné a pro stočné s DPH má hodnotu 95,94 Kč za m^3 , což ve srovnání s rokem 2020 představuje nárůst o 7,21 Kč za m^3 , tj. o 8,13%.

Skupina „C“ má vzhledem k tomu, že spravuje infrastrukturní majetek sama, odpovídající náklady na obnovu infrastruktury u vodovodů 39,81% z ÚVN (meziroční nárůst o 7,22 procentního bodu) a u kanalizací 50,56% z ÚVN (meziroční nárůst o 1,98 procentního bodu). Podíl oprav je u této skupiny vyšší než u skupiny „A“, „D“ a „E“ a téměř srovnatelný s vyšší podílu u skupiny B a u vodovodů činí 16,04% z ÚVN, u kanalizací je tento podíl vyšší než u skupiny A, B a D a činí 15,30% z ÚVN. Energie činí 4,20% z ÚVN u vodovodů (meziroční pokles o 5,41 procentního bodu) a 6,40% u kanalizací (meziroční nárůst o 1,59 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 89,52 Kč za m^3 , což ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 3,50 Kč za m^3 , tj. o 4,07%.

U skupiny „D“ jsou náklady na obnovu infrastruktury u vodovodů 36,05% z ÚVN (meziroční pokles o 6,24 procentního bodu) a u kanalizací 48,43% z ÚVN (meziroční nárůst o 1,13 procentního bodu). Podíl výrobní režie je u této skupiny nejnižší u pitné vody a činí 1,88% z ÚVN, u kanalizací je tento podíl 2,03% z ÚVN. Náklady na energie činí 6,04% z ÚVN u vodovodů (meziroční nárůst o 7,28 procentního bodu) a 8,53% u kanalizací (meziroční pokles o 0,70 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 83,57 Kč za m^3 , což ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 4,02 Kč za m^3 , tj. o 5,05%.

Nejnižší platby za dodávky pitné vody a za odvádění a čištění odpadních vod hradí odběratelé v rámci skupiny „E“, u níž z důvodu zachování nízké ceny pro vodné a stočné obce uvedené služby dotují z veřejného rozpočtu. To dokumentuje i záporný kalkulační zisk -25,56%, resp. -44,78% uvedený v tabulce 4.1.4 u cen pro vodné a stočné. Rovněž je zřejmá nižší tvorba prostředků na obnovu vodohospodářské infrastruktury v rámci ceny pro vodné a stočné. Náklady uvedené v položce odpisy, opravy a nájem vodovodů dosahují 29,22% z ÚVN (oproti roku 2020 došlo ke zvýšení tohoto podílu o 74,55 procentních bodů) a na kanalizace 45,76% z ÚVN (tento podíl oproti roku 2020 rovněž vzrostl o 29,27 procentního bodu). Zato náklady na energie dosahují v této skupině u pitné vody 16,70% z ÚVN a u odpadní vody dokonce 17,79% z ÚVN. Nejvyšší ze všech srovnávaných skupin je podíl provozních nákladů, který činí 19,89% z ÚVN u vodovodů a 18,47% u kanalizací. Skupina „E“ má nejnižší součet průměrné ceny pro vodné s DPH a průměrné ceny pro stočné s DPH, který činí 53,09 Kč za m^3 , což ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 1,07 Kč za m^3 , tj. o 2,06%.

Údaje uvedené v části 4. této publikace umožňují základní analýzu jednotlivých podílů nákladů na ÚVN a současně všem vlastníkům a provozovatelům porovnat vlastní výsledky s uvedenými subjekty podle svého provozovatelského modelu. Nad rámec zde uvedených údajů a pro potřeby podrobnějších analýz se opět připravuje další vydání samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR.

5. INFORMACE

Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2021 byly pořízeny ČSÚ na základě souboru 1 629 respondentů (tj. 314 profesionálních provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor 1 315 obcí). Vykazované údaje jsou ČSÚ statisticky dopočítávány za kraje a za celou republiku, proto se do určité míry liší od údajů z celostátní databáze Informačního systému vodovodů a kanalizací Ministerstva zemědělství – Vybraných údajů z majetkové a provozní evidence (IS MPVaK) a Porovnání všech položek výpočtu ceny pro vodné a pro stočné na kalendářní rok podle cenových předpisů s dosaženou skutečností v daném kalendářním roce (IS VSVaK). ČSÚ zjišťuje data pro statistické účely a vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Data jsou sledována výhradně z pohledu provozovatelů, nikoliv vlastníků, jak je tomu u VÚME a výběrového souboru obcí, které si provozují vodovod nebo kanalizaci.

5.1 SOUHRNNÉ ÚDAJE O VODOVODECH

V roce 2021 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 10,076 mil. obyvatel, tj. 96,0 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ze všech zdrojů bylo vyrobeno celkem 579,1 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 478,7 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 342,6 mil. m³ pitné vody, tj. 71,6 % z celkového množství fakturované pitné vody. Ztráty pitné vody v trubní síti, jak je uvedeno v tabulce 5.1.3, dosáhly 86,5 mil. m³, tj. 14,9 % z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci.

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2014–2021

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1989	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 362	10 525	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{*)}
Obyv. skutečně zásobování vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	9 917	9 929	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076 ^{*)}
	%	82,4	94,2	94,2	94,4	94,7	94,7	94,6	94,6	96,0
Voda vyrobená celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251	575,4	599,6	593,3	603,8	609,7	602,4	589,4	579,1
	% k 1989	100	46	47,9	47,4	48,3	48,7	48,2	47,1	46,4
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	468,7	476,8	478,9	482	490,4	492,6	479	478,7
	% k 1989	100	50,4	51,3	51,5	51,9	52,8	53	51,5	51,5
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401	158,9	165,4	162,5	164,9	165,9	163,5	159,5	157,5
	% k 1989	100	39,6	41,2	40,5	41,1	41,4	40,8	39,8	39,3
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298	129,5	131,5	131,2	131,7	133,5	133,8	129,2	130,2
	% k 1989	100	43,4	44,1	44	44,2	44,7	44,9	43,4	43,7
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171	87,3	87,9	88,3	88,7	89,2	90,6	91,1	93,2
	% k 1989	100	51,1	51,4	51,6	51,9	52,2	53	53,3	54,5
Ztráty vody na 1 km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842 ^{*)}	3 417,2	3 519,3	3 167,9	3 409,4	3 303,5	2 993,5	3 042,3	2 955,1
Ztráty vody na 1 zás. obyv.	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90 ^{*)}	26,5	27,3	24,7	26,7	25,8	23,4	23,8	23,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

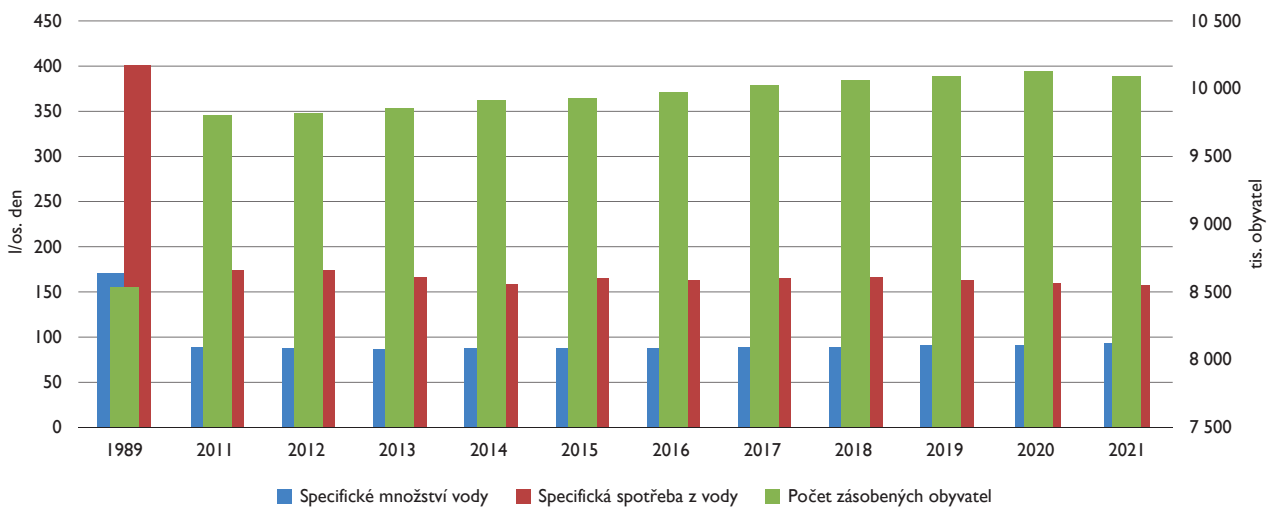
Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Specifické množství vody fakturované domácnostem se meziročně zvýšilo o 2,1 l/os./den a činí 93,2 l/os./den. Avšak ve srovnání s rokem 1989 (171,0 l/os./den) specifické množství vody fakturované domácnostem v roce 2021 kleslo o 77,8 l/os./den, tj. o 45,5 %. Specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se zvýšilo o 1 l/os./den, oproti roku 1989 (298,0 l/os./den) však v roce 2021 (130,2 l/os./den) kleslo o 167,8 l/os./den, tj. o 56,3 %. Současná specifická denní spotřeba vody v domácnostech přepočtená na jednu osobu nás řadí do skupiny států s nižšími hodnotami v Evropě. Podle zprávy The governance of water services in Europe publikované organizací EurEau z roku 2020 vykazují nejvyšší specifické množství vody fakturované domácnostem Itálie (220 l/os./den) a Portugalsko (204 l/os./den), naopak nejnižší spotřebu evidují Estonsko (88 l/os./den), Slovensko (79 l/os./den), Malta (77,11 l/os./den) a Česká republika (89,2 l/os./den). Z okolních zemí se specifické množství vody fakturované domácnostem pohybuje v Rakousku kolem 129 l/os./den, ve Spolkové republice Německo kolem 126 l/os./den a v Polsku kolem 99 l/os./den.

Bylo prokázáno, že v oblastech zásobovaných z vodovodních systémů lze dodržet i v případě sucha či povodní zásobování kvalitní pitnou vodou. Jelikož je v ČR velké množství obyvatel zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, které jsou napojeny na dostatečně kapacitní vodárenské zdroje vody, nebyl ani při suchu v posledních šesti letech zaznamenán vážnější problém s dodávkami pitné vody u měst a větších obcí. Naopak citelné problémy byly v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a u individuálních zdrojů (studny). Tyto zdroje nejsou schopny (až na výjimky) překlenout delší období sucha. Pro případ, že dlouhotrvající suchá období budou pokračovat i v příštích letech, je nezbytné již nyní realizovat systémová opatření zaměřená na zadržování vody v krajině, na zlepšení stavu vodních ekosystémů např. prostřednictvím realizace opatření z Národních i dílčích plánů povodí a také efektivního propojování vodárenských soustav k zabezpečení dostatku pitné vody v období sucha.

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel, specifické potřeby vody vyrobené a specifického množství vody fakturované v letech 1989 a 2011–2021

Pramen: ČSÚ



Tabulka 5.1.2 Počet zásobovaných obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2021

Kraj	Obyvatelé		Voda vyrobená	Voda fakturovaná pitná	
	Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů		celkem	z toho pro domácnosti
	osoby	%	tis. m³	tis. m³	tis. m³
Hl. město Praha	1 267 173	100,0	90 021	75 445	55 484
Středočeský kraj	1 220 081	88,4	66 347	55 600	40 387
Jihočeský kraj	577 817	90,8	32 213	26 437	17 473
Plzeňský kraj	511 980	88,7	30 178	24 853	16 526
Karlovarský kraj	283 677	100,0	16 422	13 174	9 435
Ústecký kraj	798 457	99,9	48 464	36 776	27 678
Liberecký kraj	412 747	94,4	24 992	18 649	13 875
Královéhradecký kraj	526 346	97,0	30 048	23 455	16 284
Pardubický kraj	504 816	98,2	27 099	22 370	15 079
Kraj Vysočina	485 776	96,4	25 223	21 793	15 299
Jihomoravský kraj	1 152 123	97,4	62 759	55 235	39 602
Olomoucký kraj	596 464	95,6	31 390	26 021	18 578
Zlínský kraj	559 438	97,6	28 448	23 220	16 518
Moravskoslezský kraj	1 179 000	99,9	65 502	55 719	40 388
Česká republika	10 075 895	96,0	579 106	478 747	342 606

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.2 je patrný počet a podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů v jednotlivých krajích v roce 2021.

Tabulka 5.1.3 Nefakturovaná voda a ztráty vody v letech 2014–2021

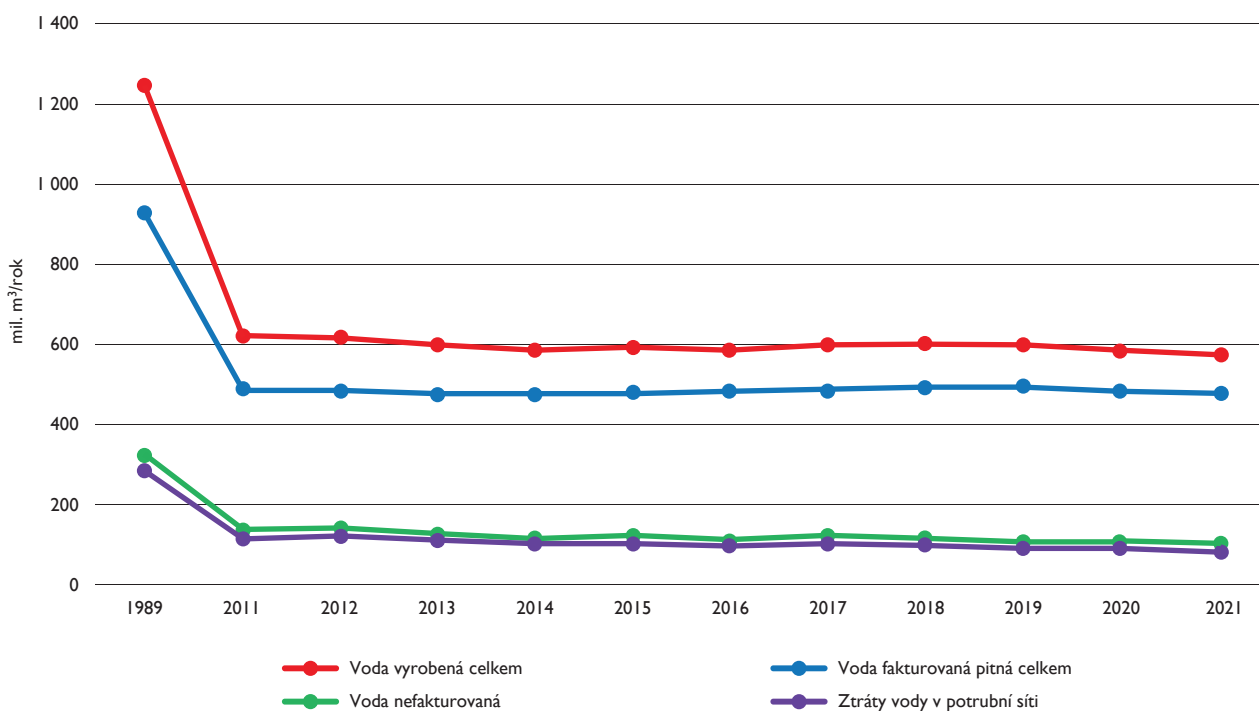
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Voda vyrobená určená k realizaci (VVR)	mil. m ³ · rok ⁻¹	580	592	585	597	602	594	582	579
	%	100	100	100	100	100	100	100	100
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	111	115	107	115	111	101	103	100
	% z VVR	19,1	19,4	18,2	19,2	18,4	17,0	17,7	17,3
z toho ztráty v trubní síti	mil. m ³ · rok ⁻¹	96	99	90	98	95	86	88	87
	% z VVR	16,6	16,8	15,4	16,4	15,8	14,5	15,1	14,9
Ztráty na 1 km řadů za den	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	3 417	3 519	3 168	3 409	3 304	2 994	3 042	2 955
Ztráty na 1 zásobovaného obyvatele za den	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	27	27	25	27	26	23	24	23,5

Pramen: ČSÚ

V roce 2021 došlo k mírnému snížení ztrát vody v trubní síti (podíl ztrát vody v trubní síti k vodě vyrobené, určené k realizaci se snížil o 0,2 % na 14,9 %). Došlo tak k mírnému poklesu na jednoho zásobovaného obyvatele za den z 23,8 l · os⁻¹ · den⁻¹ na 23,5 l · os⁻¹ · den⁻¹ a poklesu na 1 km řadu za den z hodnoty 3 042,3 l · km⁻¹ · den⁻¹ na 2 955,1 l · km⁻¹ · den⁻¹. Ve střednědobém horizontu je možné sledovat zásadní trend snižování ztrát pitné vody v trubní síti. Je však nezbytné, aby se vlastníci vodovodů v příštích letech důsledně zaměřili na obnovu těch částí vodovodní sítě, které jsou zjevně nejproblematičtější a na nichž jsou evidovány nejvyšší podíly ztrát a vyšší míra poruchovosti. Obnova těchto úseků bude z hlediska snižování ztrát a dlouhodobě udržitelného hospodaření s vodou i z hlediska ekonomického velmi efektivní.

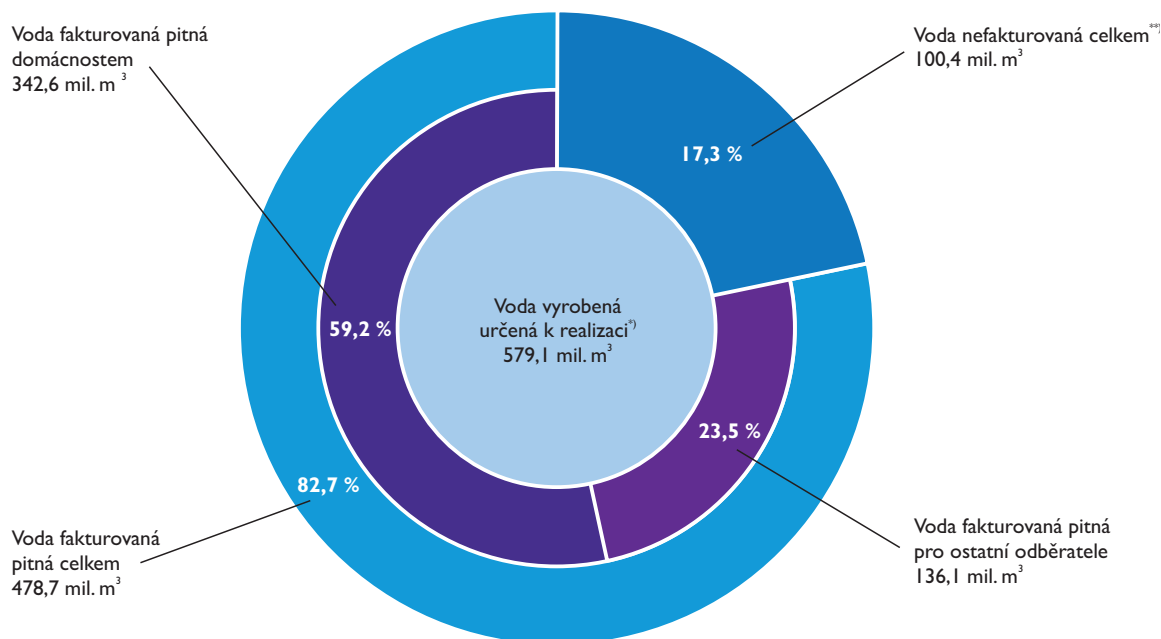
Ztráty vody v trubní síti se vzhledem k tomu, že náklady tvořící cenu pitné vody jsou z převážné většiny fixní, promítají do ceny max. v řádech procent. Jejich snížení razantním způsobem by bylo příčinou výrazně vyšších nákladů spojených s preventivními zásahy, opravami a obnovou, a tedy i ceny dodávané pitné vody.

Graf 5.1.2 Vývoj hodnot objemu vody vyrobené celkem a fakturované vody celkem v letech 1989 a 2011–2021



Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.1.1 Schéma využití vody vyrobené určené k realizaci v roce 2021



Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli

Poznámka: **) množství vody zahrnující ztráty vody v trubní síti (ztráty vody způsobené únikem v důsledku netěsnosti spojů potrubí nebo armatur, dále únikem vody při haváriích a přečerpání vodojemů, ztráty vody vzniklé nepřesností vodoměrů, vyššími odběry než odpovídají fakturaci podle ročních směrných čísel a ztráty způsobené odcizením vody), vlastní potřebu vody (množství vody využité provozovatelem pro potřebu provozu k proplachování vodovodní sítě, kanalizační sítě, voda spotřebovaná v provozních střediscích apod.) a ostatní nefakturovanou vodu (množství vody sloužící jiným potřebám, pokud toto množství vody není provozovateli hrazeno, jde např. o vodu sloužící k požárním účelům apod.)

Souhrnný přehled ukazatelů o provozu vodovodů za rok 2021 ve srovnání s údaji roku 2020 uvádí tabulka 5.1.4.

Tabulka 5.1.4 Ukazatele a kapacity vodovodů

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2021/2020
		2020	2021	
Celkový počet zásobovaných obyvatel vodou z vodovodu	tis.	10 126	10 076	99,5
Délka vodovodní sítě	km	79 104	80 197	101,4
Počet vodovodních přípojek	tis.	2 207	2 241	101,5
Kapacita zdrojů podzemní vody	m ³ · s ⁻¹	24,0	23,9	99,6
Voda vyrobená celkem	mil. m ³	589,4	587,2	99,6
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³	479,0	478,7	99,9
z toho pro domácnosti	mil. m ³	337,5	342,6	101,5
pro ostatní odběratele	mil. m ³	141,5	136,1	96,2
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³	102,6	100,4	97,8
z toho ztráty v trubní síti	mil. m ³	87,8	86,5	98,5
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	159,5	157,5	98,7
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	129,2	130,2	100,8
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	91,1	93,2	102,3
Nefakturovaná voda na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 297	1 251	96,5
Ztráty vody na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 110,4	1 078,6	97,1

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.4 je zřejmé, že specifické množství vody fakturované celkem vzrostlo o 1 l/os/den na 130,2 l/os/den a voda fakturovaná domácnostem vzrostla o 2,1 l/os/den na 93,2 l/os/den.

Tabulka 5.1.5 Délka vodovodu připadajícího na zásobovaného obyvatele v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2021

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501
Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 658	8 981	9 805	9 930	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076
Délka vodovodní sítě	km	46 753	54 736	74 141	77 146	77 681	78 584	78 750	78 983	79 104	80 197
Délka vodovodní sítě připadající na 1 zásobovaného obyvatele	m	5,40	6,09	7,56	7,77	7,79	7,84	7,82	7,83	7,81	7,96

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.5 je patrné, že délka vodovodní sítě vzrostla o 1 093 km. Délka vodovodní sítě připadající na 1 zásobovaného obyvatele vzrostla o 0,15 km. Od roku 1991 se počet zásobovaných obyvatel zvýšil o 16,4 % a délka vodovodních řadů se zvýšila o 71,5 %. Tato disproporce se odráží v podílu metrů vodovodních řadů, které připadají na jednoho zásobovaného obyvatele. Zatímco v roce 1991 připadalo na jednoho zásobovaného obyvatele ČR v průměru „jen“ 5,40 m vodovodních řadů, v roce 2021 již činil tento podíl 7,96 m, tedy o 2,56 m více na jednoho zásobovaného obyvatele, což představuje celkový nárůst o 47,4 % za období 30 let. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou a logicky tak k vyšším nákladům při provozování, které se pak odráží ve vyšší ceně pro vodné. Popsaný jev se týká převážně méně osídlených oblastí. Nižší efektivitě se nemůžeme vyhnout, neboť místní vodní zdroje v některých lokalitách jsou kvantitativně a kvalitativně nevyhovující a zdravotní a humánní hledisko se stává rozhodujícím důvodem výstavby nových vodovodů.

5.1.1 KVALITA PITNÉ VODY

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu se uskutečňuje v rámci Subsystemu II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocování od roku 1993 zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví na základě Usnesení vlády ČR ze dne 2. října 1991 č. 369.

Od roku 2004 jsou většinovým zdrojem dat pro národní zprávu o jakosti pitné vody rozborů zajišťované provozovateli, jejichž provedení v předepsané četnosti a rozsahu je provozovatelům vodovodů uloženo platnými právními předpisy. Získané údaje jsou provozovatelé povinni převést do předepsané elektronické podoby a neprodleně je předat orgánu ochrany veřejného zdraví, respektive je vložit přímo do IS PiVo (Informační systém pro monitoring pitné vody) spravovaného Ministerstvem zdravotnictví. Stejná povinnost je uložena zdravotním ústavům při provádění rozborů v rámci státního zdravotního dozoru. Sumarizace výsledků probíhá podle jednotlivých stanovení a dále jsou hodnoceny skupiny stanovení podle hygienické závažnosti jejich limitu (MH – mezní hodnota, NMH – nejvyšší mezní hodnota). Sledované limitní hodnoty v letech 2020 a 2021 zahrnují pouze doporučené hodnoty, proto nejsou uvedeny v tabulce 5.1.6.

Tabulka 5.1.6 Překročení limitních hodnot jakosti pitné vody

	2020		2021	
	MH	NMH	MH	NMH
Počet hodnot (N)	457 477	593 969	481 994	664 422
Počet překročených hodnot	6 309	1 865	6 321	2 170
%	1,38	0,31	1,31	0,33

Pramen: SZÚ

Poznámky: MH – Mezní hodnota NMH – Nejvyšší mezní hodnota N – Počet provedených stanovení % – Procento překročení limitních hodnot

V roce 2021 nebyly dodrženy mezní hodnoty (MH) ukazatelů charakterizující především (organoleptické) vlastnosti pitné vody a přírodní složení vody, a to v 6 321 nálezech, tj. u 1,31 % z celkového počtu 481 994 stanovených hodnot ukazatelů. Ze zdravotního hlediska jsou důležité zejména údaje o nedodržování vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou (NMH). V roce 2021 byly limity zdravotně významných ukazatelů jakosti se stanovenými NMH překročeny u 2 170 případů, tj. u 0,33 % z celkového počtu 664 422 stanovených hodnot ukazatelů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě, v plném rozsahu nahrazuje směrnici Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě. Tato směrnice učinila zpracování řízení a posouzení rizik povinné, značně rozšířila jeho pojetí a stanovila přesný rámec včetně toků dat mezi jednotlivými dotčenými subjekty. Tímto dojde k zajištění zvýšení bezpečnosti dodávané pitné vody, jelikož posouzení a následné řízení rizik v celém řetězci, tzn. od povodí, přes jímání, úpravu, distribuční síť až po kohoutek spotřebitele, umožňuje zaměřit se na relevantní rizika a přijetí vhodných opatření k efektivní ochraně veřejného zdraví.

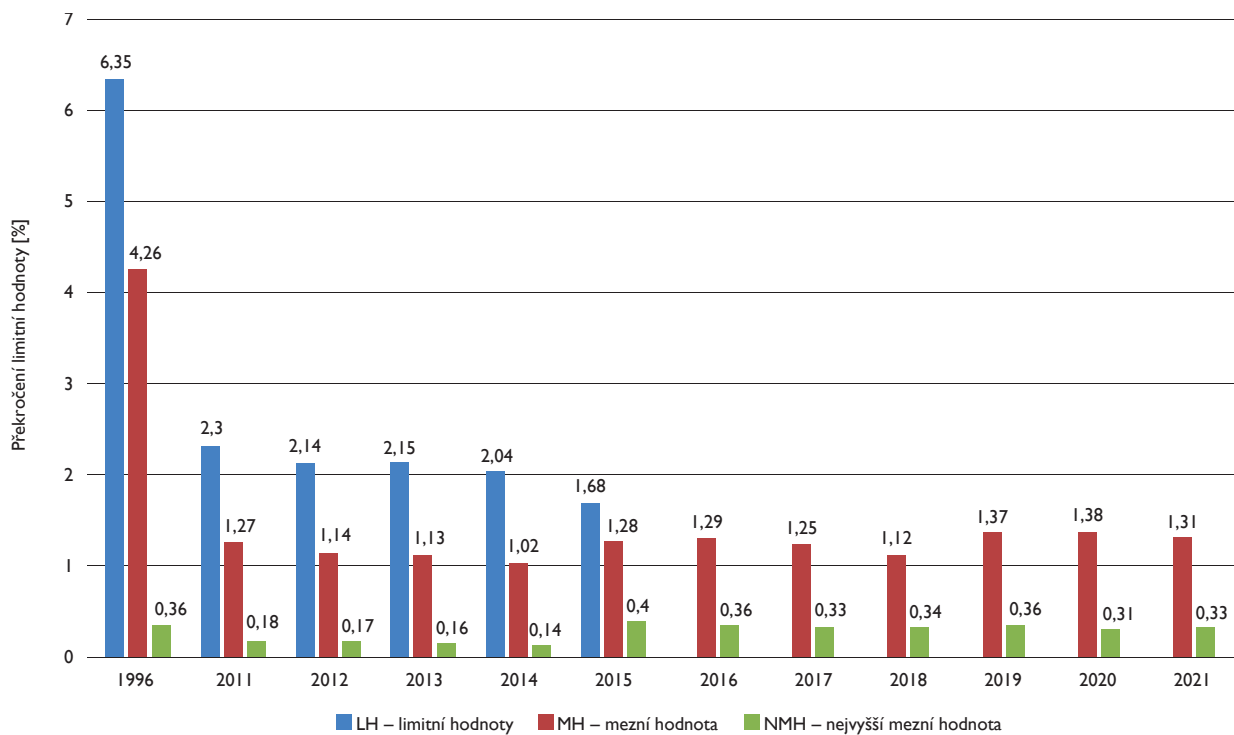
Z důvodu povinné transpozice předmětné směrnice je připravena novela zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a novela zákona č. 274/2001 Sb. Dále bude nutné novelizovat jejich prováděcí právní předpisy, tj. vyhlášku č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášku č. 428/2001 Sb. včetně vyhlášky č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, ve znění pozdějších předpisů.



Merklín – napojení Merklína na vodovod a kanalizaci Hroznětín – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 2,508 mil. Kč

Legislativní úpravy tak směřují k větší flexibilitě a především k tomu, aby systém monitorování byl nastaven individuálně pro každý jednotlivý vodovod. Tento přístup klade mnohem větší nároky na provozovatele vodovodů, protože vychází z dokonalé znalosti celého systému.

Graf 5.1.3 Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v roce 1996 a v letech 2011–2021



Pramen: SZÚ

Dosažení 96,0 % podílu zásobovaných obyvatel vodovody pro veřejnou potřebu v roce 2021 zajišťuje pro občany ČR srovnatelnou úroveň s nejspolejšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Jakost dodávané vody odpovídá nejpřísnějším měřítkům.

5.2 SOUHRNNÉ ÚDAJE O KANALIZACÍCH

V roce 2021 žilo v domech napojených na kanalizaci 9,174 mil. obyvatel, tj. 87,4 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Z tohoto počtu obyvatel je 96,9 % napojeno na čistírnu odpadních vod. Do kanalizací bylo vypuštěno (bez zpoplatněných srážkových vod) celkem 451,8 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 97,5 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 441 mil. m³. Meziroční pokles množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) v roce 2021 byl 10,6 mil. m³.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2014–2021

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1989	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 525	10 543	10 565	10 590	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{**)}
Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 828	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174 ^{**)}
	%	72,4	83,9	84,2	84,7	85,5	85,5	85,5	86,1	87,4
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	446,1	445,5	446,9	453,3	457,3	461,1	450,5	451,8
	% k 1989	100	50,8	50,8	50,9	51,6	52,1	52,5	51,3	51,5
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových	mil. m ³	897,4 ^{*)}	812,2	779	803,4	826,2	743,6	792,6	863	878
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	432,3	432	434,9	442,2	446,3	450,3	439,2	441
	% k 1989	100	68,9	68,8	69,3	70,5	71,1	71,7	70	70,3
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných vod srážkových) z vod vypouštěných do kanalizace	%	71,5	96,9	97	97,3	97,5	97,6	97,7	97,5	97,5

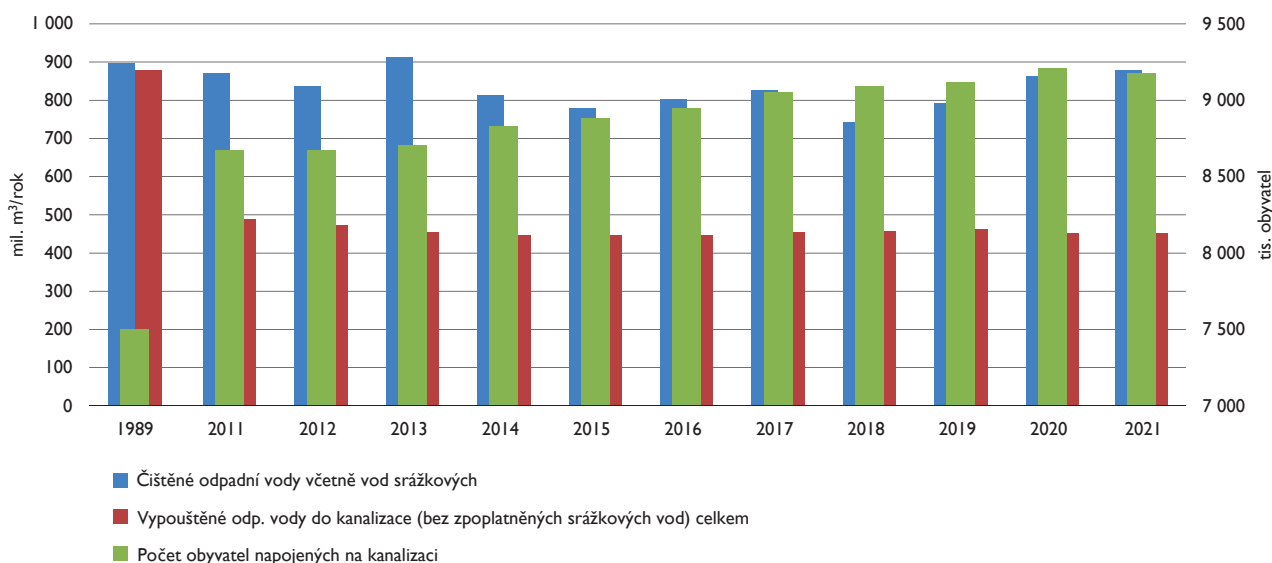
Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových poklesl v roce 2021 o 48,5 % oproti roku 1989. Tento pokles koresponduje s poklesem spotřeby pitné vody. Zatímco však bylo v roce 1989 čištěno jen 71,5 % odpadních vod, v roce 2021 bylo vyčištěno 97,5 % odpadních vod, což představuje nárůst o 26,0 procentních bodů. Vysoký nárůst podílu čištěných odpadních vod je dán intenzivní výstavbou nových ČOV a intenzifikací stávajících ČOV, která byla vyvolána potřebou naplnění zákonných požadavků v oblasti kvality vypouštěných odpadních vod, především pak Směrnicí Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2011–2021



Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v roce 2021

Kraj	Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových)	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl	celkem	celkem	podíl
	počet	%	tis. m ³	tis. m ³	%
Hl. město Praha	1 267 173	100,0	75 210	75 210	100,0
Středočeský kraj	1 061 448	76,9	52 571	52 423	99,7
Jihočeský kraj	549 909	86,4	27 542	26 542	96,4
Plzeňský kraj	510 495	88,4	26 496	25 394	95,8
Karlovarský kraj	283 677	100,0	12 107	12 100	99,9
Ústecký kraj	709 443	88,7	31 261	30 316	97,0
Liberecký kraj	324 899	74,3	14 546	14 144	97,2
Královéhradecký kraj	435 859	80,3	21 176	20 572	97,1
Pardubický kraj	393 427	76,6	18 424	18 149	98,5
Kraj Vysočina	442 342	87,8	18 592	17 113	92,0
Jihomoravský kraj	1 098 014	92,9	52 891	52 332	98,9
Olomoucký kraj	538 115	86,3	27 602	27 161	98,4
Zlínský kraj	557 878	97,4	26 795	24 935	93,1
Moravskoslezský kraj	1 001 777	84,9	46 612	44 328	95,1
ČR	9 174 456	87,4	451 825	440 719	97,5

Pramen: ČSÚ

Počet a podíl obyvatel napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod s jejich podílem v jednotlivých krajích je uveden v tabulce 5.2.2. Z ní je patrné, že nejvyšší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je podobně jako v předešlých letech v Karlovarském kraji (100,0 %) a v hlavním městě Praze (100,0 %). Naopak nejnižší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je v Libereckém kraji (74,3 %), v Pardubickém kraji (76,6 %) a ve Středočeském kraji (76,9 %).

Tabulka 5.2.3 Ukazatele a kapacity kanalizací

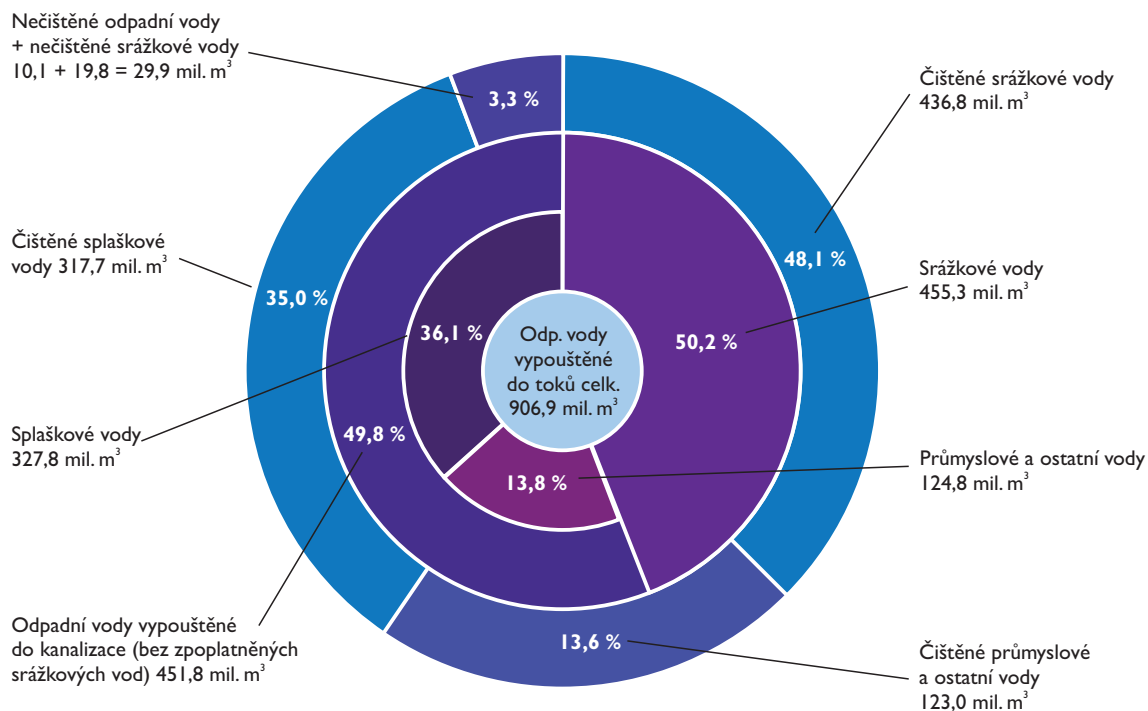
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2021/2020
		2020	2021	
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	tis.	9 211	9 174	99,6
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci ukončenou ČOV	tis.	8 925	8 894	99,7
Délka kanalizační sítě	km	49 680	50 554	101,8
^{*)} Počet ČOV celkem	ks	2 773	2 840	102,4
Kapacita ČOV celkem	tis. m ³ · den ⁻¹	4 250	4 321	101,7
Celkové množství čištěných odpadních vod (včetně srážkových, průmyslových a ostatních vod)	mil. m ³	863,0	878	101,7
Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace (bez zpoplatněných srážkových vod)	mil. m ³	450,5	451,8	100,3
- z toho splaškových	mil. m ³	323,1	327,8	101,5
- z toho průmyslových a ostatních	mil. m ³	127,4	124	97,3

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Uvedený počet ČOV celkem (2 840 ks) představuje počet mechanicko-biologických ČOV z celkového počtu 2 861 ks ČOV v ČR.

Z tabulky č. 5.2.3 je patrné, že počet obyvatel napojených na kanalizaci klesl meziročně o 36 061. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových meziročně vzrostl o 13,4 mil. m³. Tento nárůst je způsoben především vyšším množstvím vypouštěných odpadních vod splaškových.

Obrázek 5.2.1 Struktura vypouštěných odpadních vod v roce 2021



Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.4 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci v letech 2001, 2011 a 2015–2021 a průměrná délka kanalizační sítě na 1 obyvatele

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501
Počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 706	8 672	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174
Délka kanalizační sítě	km	22 253	41 911	45 884	47 141	48 491	48 756	49 149	49 680	50 554
Délka kanalizační sítě připadající na 1 napojeného obyvatele	m	2,89	4,83	5,17	5,27	5,36	5,36	5,39	5,39	5,51

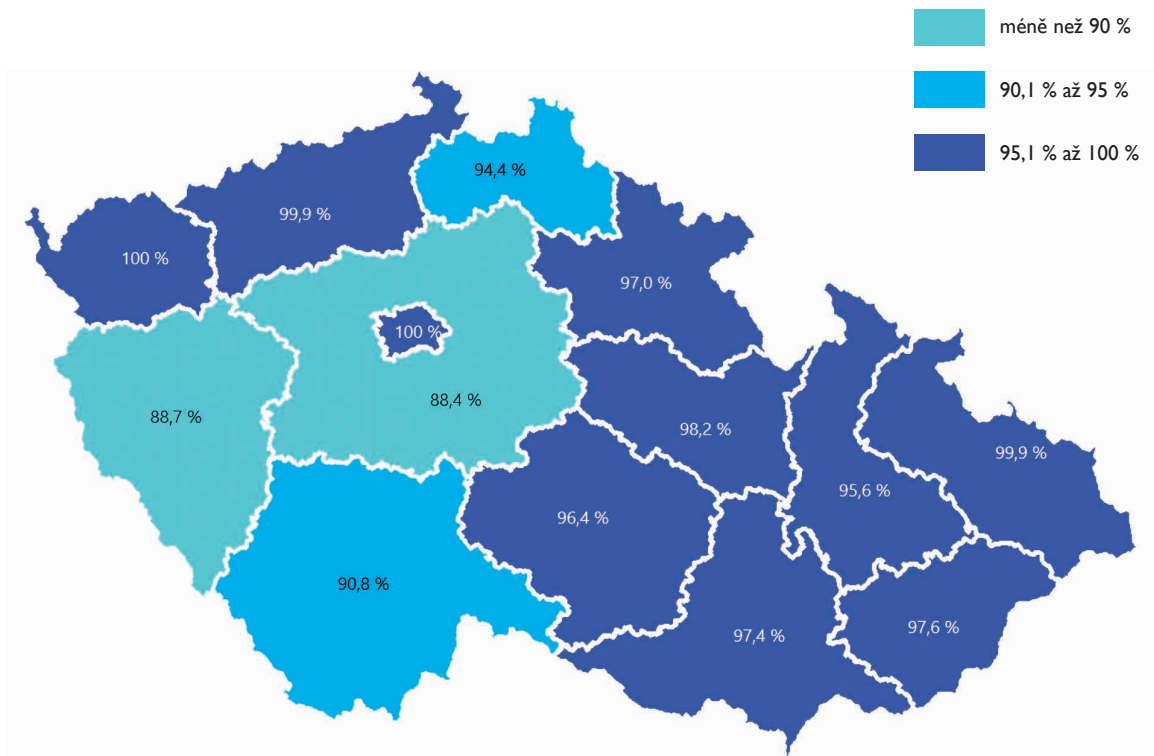
Pramen: ČSÚ

Podobně jako u vodovodů, jak je patrné z tabulky 5.2.4, narostla od roku 2001 výrazně i délka kanalizační sítě připadající na jednoho obyvatele trvale bydlícího v domě napojeného na kanalizaci. V tomto období se zvýšil počet metrů kanalizační sítě připadajícího na jednoho odkanalizovaného obyvatele o 2,62 m, což představuje 90,660 % nárůst, přičemž celková délka kanalizací se prodloužila o 127,2 %, při 19,5 % nárůstu počtu obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci.



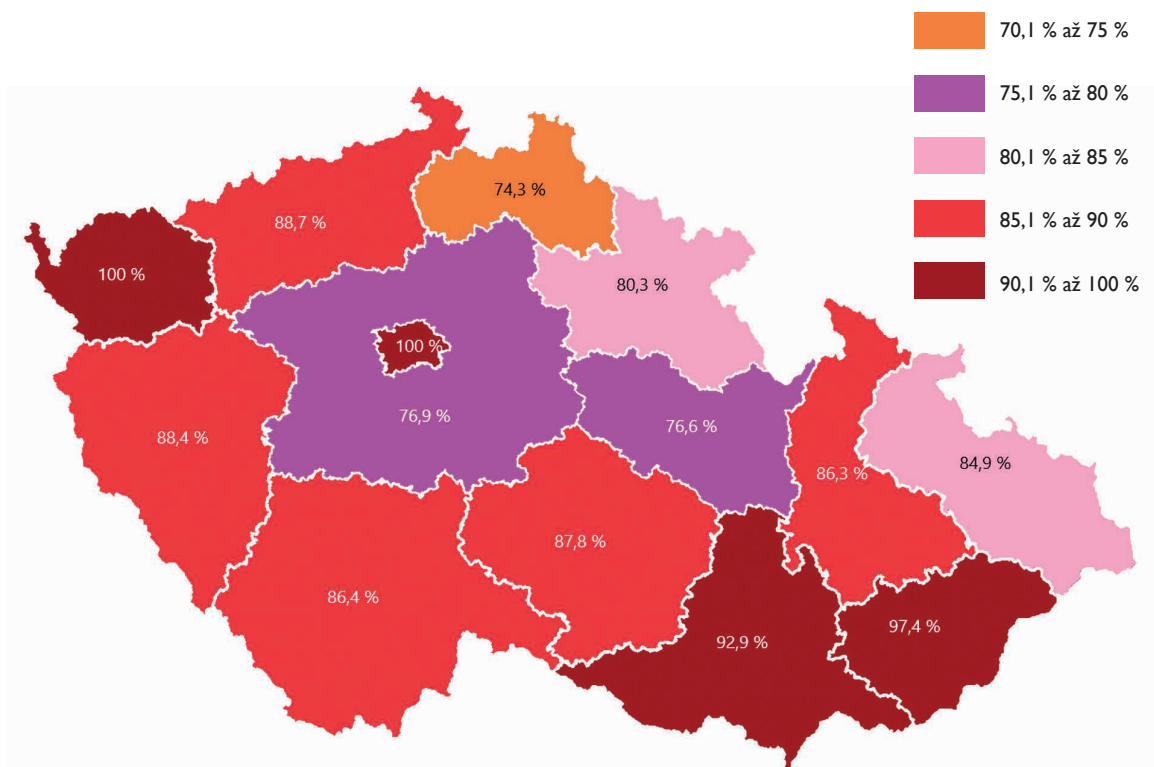
Kasejovice – kanalizace a ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 9,830 mil. Kč

Obrázek 5.2.2 Obyvatelé zásobování vodou z vodovodů v roce 2021



Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.2.3 Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci v roce 2021



Pramen: ČSÚ

6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY

Provozovatelé vodovodů jsou v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinni provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru, zajistit provedení jejich rozborů v akreditovaných laboratořích a celkové výsledky předávat příslušným krajským úřadům a příslušným správcům povodí. Na základě vyhlášky č. 448/2017 Sb. jsou provozovatelé vodovodů povinni předávat výsledky rozborů jakosti surové vody v rozsahu přílohy č. 9 vyhlášky, a to prostřednictvím elektronické aplikace do databáze spravované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Údaje o jakosti surové vody budou využívány pro potřeby zpracování posouzení rizik a pro strategické plánování využívání vodních zdrojů. Tímto postupem bude zajištěna plná transpozice směrnice Komise (EU) č. 2015/1787 ze dne 6. října 2015.

7. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2021

7.1 ZÁKON O VODOVODECH A KANALIZACÍCH A PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY

Zákonem č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který nabyl účinnost dne 1. 2. 2021, se rozšířila možnost provozovatele vodovodu přerušit nebo omezit dodávku pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu bez předchozího upozornění, v případě, že při stavu nedostatku vody je mu komisí pro sucho upraveno, omezeno nebo zakázáno nakládání s vodami. Nově komise pro sucho stejně jako vodoprávní úřad může dočasně omezit užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu. V takovém případě má odběratel povinnost umožnit provozovateli vodovodu přístup k vodoměru. Dále byly stanoveny sankce za porušení nových povinností.

Vyhláška č. 428/2001 Sb., prošla v roce 2021 změnami v souvislosti s přímou novelou vyhlášky č. 244/2021 Sb. Tato vyhláška s účinností od 1.7.2021 reaguje na možnost osvobození od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, a stanovuje technické podmínky pro stavbu a provoz odlehčovacích komor. S účinností od 1.7.2021 došlo také k prodloužení platnosti stávajícího dlouhodobého srážkového normálu, který je využíván pro výpočet množství srážkových vod odváděných do kanalizace pro veřejnou potřebu.



Svatý Jan nad Malší – intenzifikace ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,074 mil. Kč

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

a. s.	akciová společnost
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
IČME	Identifikační číslo majetkové evidence
IS MPVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací – majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
IS PiVo	Informační systém pro monitoring pitné vody
IS VSVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací – evidence cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací
MF	Ministerstvo financí
MPVaK	aplikace Majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
Porovnání V+S	Příloha č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.
PVK	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
SčVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚVN	úplné vlastní náklady
VaK	vodovody a kanalizace
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací
LH	Limitní hodnota
MH	Mezní hodnota
NMH	Nejvyšší mezní hodnota



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz
ISBN 978-80-7434-667-5